

καὶ πρὸς τὴν προκειμένην αὐτοῖς ἐφῆσιν ταῦτα διεξιούσιν καὶ καθ' ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ ὑπὲρ ἑαυτῶν φθειγόμενοις. λέγει τοίνυν οὕτως τὰ γράμματα, μᾶλλον δὲ τὰ ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου κώδικος, ἃ τὸθ' ὑπὲρ αὐτῶν προὔτεινον, ὡς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Κορίνθου πολι- 5 ορκία περιπεσοῦσης καὶ τῶν ἐποίκων αὐτῆς πανταχόσε δισπαρέν- των, ὁ τότε Μονεμβασίας ἐπίσκοπος ἐπισκοπῇ γὰρ αὕτη τῆς Κορίνθου τὸ πρότερον ἦν σπουδῆν ποιησάμενος πᾶσαν, οὐ μόνον τινὰς τῶν Κορινθίων ἐπαναστάσας καὶ κατώκισεν αὐτοὺς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν περιόικων μετακαλεσάμενος, ἐγκατέ- 10 σπειρε ταύτη, καὶ οὕτως αὐτῆς τὴν Πελοπόννησον κατώκισατο. Τοῦτον ἀμειβόμενος τῆς καλοκἀναθίας ὁ τότε τὰ τῆς βασιλείας σκῆπτρα διέπων, μὴ μόνον δι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἐφεξῆς ἐπισκόπους τοὺς μετ' αὐτὸν τῆς τῶν μητροπολιτῶν ἐτίμησεν ἀξιώματι, ἐν τῇ τὴν Μονεμβα- 15 σίαν, ἐπισκοπῆν εὔσαν, ἀποκαταστήσας αὐτὴν εἰς μητρόπολιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας δύο ἐπισκοπὰς τῆς μητροπόλεως ἀποσπάσας Κορίνθου, ἐρ- γου γεγονυίας τῆς λατινικῆς δεξιᾶς, προσένευε τούτῳ καὶ προσεπε- κύρωσεν. Ὁ δὲ καὶ ἡ σύνοδος ὕστερον ἐπεκύρωσεν, ἐπιφημιζουσα 20 περὶ τούτου καὶ τὸν οὕτω ταῦτα διαταξάμενον αὐτοκράτορα».

Ταῦτα διεξέειπεν, ὡς φησὶν, ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος κώδιξ. Τί τοίνυν καὶ αὐτὸς ὑπερ ἢ σύνοδος ἢ ἱερά ἢ ἐκείνη ἐπεκύρωσεν οὐ κυροῖς; Τί τὰ φ. 121^α 21 καλῶς ὑπὸ τοῦ τότε αὐτοκράτορος νομοθετηθέντα καὶ αὐτὸς, ὡς αὐ- τὸς φῆς, οὐ τιμᾶς οὐδὲ στέργεις, ἀλλ' ἀνατρέψαι πειρᾶ καὶ πᾶσαν κι- νεῖς μηχανὴν τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ, τῷ πατριάρχῃ, τῇ συνόδῳ καθε- λεῖν; Πῶς ἐγὼ κακῇ πίστει νέμομαι ταύτας, ὅποταν σὺ τοιαῦτα φῆς, ἀριδῆλως οὕτω καὶ προφανῶς μαρτυρῶν καὶ παρὰ βασιλέως καὶ παρὰ 25 συνόδου καὶ πρόπαλαι ταῦτα τὴν ἐμὴν ἐκκλησίαν κατέχειν καὶ νέμε- σθαι; Οὐ τοῦτο μόνον αὐτὸ, κἂν οὐδὲν εἶχον ὑπὲρ ἐμοῦ τῶν ἀπάντων προτεῖναι, οὐ νόμους, οὐ κανόνας, οὐ χρυσόβουλλα, οὐ προσταγμάτα, οὐ σιγίλλια, οὐ νομὴν χρόνιον, οὐκ ἄλλο τι τῶν ὧν πάντων προτείνω, οὐκ αὐτῷ τούτῳ γε καὶ μόνῳ, ὃ σὺ προὔτεινας, δικαιτηταῖς παρ' εὐ- 30 γνώμοσι τὴν νικῶσαν καθ' ὄλου ψῆφον εἶχον λαβεῖν;

Ἄλλ' ἄγε δὴ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἄλωσιν τούτῳ τῆς Κορίνθου οὐχ ὡς ἔχουσιν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἠδούλετο διεξιῶν πεπραγμένα ταῦτα δείξω- 35 μεν. Εἰ δὲ ὁ λόγος εἰς μῆκος καὶ ἱστορίας ἑαυτὸν ἐπαναφέρῃ, δότε τούτῳ συγγνώμην, δικασταὶ δικαιοῦτατοι, δότε, μὴ δυναμένῳ πῶς ἐτέ-

1. αὐτῶν προὔτεινον 19. κώδιξ 23. Αἱ λέξεις τῷ πατριάρχῃ πρόσθετοι ἀνω- 31. καθόλου
θεν 29. ἀλλῶ 30. προὔτεινας

ρως δηλώσαι τὰ πράγματα· μᾶλλον δὲ καὶ οὗς εὐήκοον παράσχοισθε
τούτῃ, ἰλαρῶς καὶ ἠδέως τούτων ἀκροώμενοι.

Δυσὸν τοίνυν θεωρουμένων ἀλώσεων τῆς Κορίνθου μετὰ τὴν τῶν
Ῥωμαίων ἐπικράτειαν τῆς Πελοποννήσου, μιᾶς μὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
δ' Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, δὲ δι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐκεῖσε ἰσθμὸν ὑστερον
ἐτείχισε· κατ' αὐτὸν γὰρ τριῶν σκυθικῶν γενῶν τὸν Ἴστρον διαπερα-
σάντων, Κοττιγάρους, Οὐττιγάρους καὶ Οὐνιγάρους τούτους ὠνόμα-
ζον, τὸ μὲν ἐν τούτων γένος Μυσίαν τὴν ἄνω καὶ Παννονίαν καὶ Δαλ-
ματίαν καὶ τὰ μέχρις ἐς Ἴόνιον κόλπον ἐκ μιᾶς ἐφόδου κατέδραμεν,
10 Οὐττιγάραι δὲ Θράκην πᾶσαν καὶ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῃ Χερρόνησον
καὶ τὰ ἐντὸς Ἐδρου πάντα μέχρι τῶν τῆς Κωνσταντίνου προαστείων,
οὗς δὴ καὶ ἀνεχάτισε Βελισάριος, καταστρατηγησάμενος καὶ συν-
τρίψας αὐτοὺς, Οὐνιγάραι δὲ Μακεδονίαν καὶ Θετταλίαν καὶ Ἑλλάδα
καὶ τὰ ἐντὸς Θερμοπυλῶν ληισάμενοι πάντα καὶ μέχρι Κορίνθου φθά-
15 σαντες, εἶλον παραχρῆμα τὴν πόλιν καὶ αὐτοβοεῖ. Σπαρτιατῶν δὲ τὸ
μὲν ὄσον συρφετῶδες καὶ ἀγελαῖον τὴν ἐκείνοις κοινὴν ἀκούσαντες
ἄλωσιν, τοῖς ἐμπεριειλημμένοις τῇ Λακεδαίμονι καὶ ἐπανεστηκόσιν
7. 121^β αὐτάρκως προσφυγγόντες ὄρεσι, τοῦτο δ' ἂν εἴη μᾶλλον τὸ Παρθε-
νιον ὄρος, ταῖς ἐκείνου χαράδρσις καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς βρά-
20 θροῖς ἐγκαταδεδυκότες, αὐτοὺς ἠπεξείρυσαν ἐκείνου δὴ τοῦ βαρβαρι-
κοῦ ρεύματος, καὶ, σώζοντες ἔτι τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο τῶν Λακωνῶν ὄνο-
μα, Τζάκωνας ἀντὶ Λακωνῶν ἑαυτοὺς ὑποβαρβαρίζοντες λέγουσιν. Οἱ
δ' αὖ ἐτύγγανον ἐμπορικὸν ἄγοντες ἐπιτήδευμα, φθάσαντες παρὰ τὸ
Γύθειον ἐπίναιον δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ἐκεῖνο· γυναῖξιν ἅμα καὶ τέκνοις,
25 πληρώσαντες τὰς σφῶν αὐτῶν ναῦς, παρὰ Σικελίαν ἔθεον· προσοκεί-
λαντες δὲ εἰς Μεσσήνην, ἦκησαν ἐκεῖσε, καὶ Δεμενίτας αὐτοὺς ὁ μα-
κρὸς εἶπε χρόνος, βρβαρίσαντας καὶ αὐτοὺς τοῦνομα· οἱ δὲ εὐγενέ-
στεροι τούτων καὶ τῆς λαμπρᾶς τύχης καὶ τῶν εὐδαιμόνων, μαθόντες
τὰ τῶν Κορινθίων ἐκεῖνα δὴ τὰ παγγάλεπα καὶ αὐτοὶ δεῖσαντες μὴ
30 τὰ ὅμοια καὶ πρὶς αὐτοῖς γένηται, πρὸς Μονεμβασίαν ὡς εἶχον ἐ-
χώρου ἐυθὺς ὄλω ποδὶ, νησίον ἐπικείμενον τῇ Λακωνικῇ, νησίον ὕψη-
λὸν καὶ ἐπίμηκες καὶ ἀπότομον εἰδότες πάντη καὶ τῆς θαλάττης ἱκα-
νῶς ὑπερκείμενον καὶ φιλονεικοῦν ὡς πρὸς τὸν ἀθέρα προσαμιλλᾶσθαι
καὶ παραψάσειν αὐτοῦ μᾶλλον δοκεῖν καὶ πανταχόθεν περιειλημμένον

8. πανονίαν 12. βελισάριος 14. καταδραμόντες ἐν τῇ κερρόνῃ, ἐν δὲ τῇ
ῥα ληισάμενοι 20. τὸ δὴ ἄνωθεν 24. γύθειον 25-25. προσοκείλαντες ἐκ τοῦ
προσοκείλαντες 31. ὄλω ποδὶ—λακωνικῇ ἐν τῇ ῥα προσεπικείμενον

κρημνοῖς ὀρθοῖς καὶ ἀβάτοις καὶ πᾶσι σχεδὸν τοῖς ὑπ' οὐρανὸν ἀδα-
 τόν τε καὶ ἀνεπιχείρητον, τῶν προκατειληφῶτων καὶ μόνων ἀνευ τυγ-
 χάνον, τὸ μέχρι τότε μηδεμίαν ἐσχηκὸς οἰκῆσιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ τῆς
 Μονεμβασίας μεταλαχὸν ὀνόματος. Πῶς τοίνυν ἐνεχώρει, φυγάδας καὶ
 Λακεδαιμονίους ἅμα φυγάσι καὶ Κορινθίοις προξένους γίνεσθαι καὶ
 τούτων ὑποδοχεῖς ἢ τὸν ἐπίσκοπον σφῶν ἐκείνους ἐγκατοικίσειν αὐτῇ
 τὸν πλάνητα πλάνητας; Πότε δὲ καὶ ἐπίσκοπος κεχειροτόνητο τηρι-
 χαῦτα θεοῦ ἐκεῖνα κατέπραξεν; Ἄλλ' εἰ καὶ ταῦτα δοθείη καὶ γέγονεν
 ἐπίσκοπος εὐθὺς, ὅπερ οὐχ οἶόν τε, παρὰ τίνος γέγονεν; Ὑπὸ τοῦ
 Κορίνθου; Ἄλλ' οὐκ ἔστι τοῦθ' οὕτως, οὐκ ἔστιν. Ἄλλ' ὑπὸ τίνος; 10
 Ὑπὸ τοῦ Ῥώμης. Ἡ γὰρ διοίκησις καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ
 ἐκκλησιῶν, ὡς ἔστι λαβεῖν ἐκ τῶν παλαιῶν παρασημειώσεων καὶ τῶν
 τὰς ἱστορίας ἀναγραφόντων, αὐτῷ [τῷ] Ῥώμης ἀνεῖτο. Τούτῳ δὲ ἔθος
 εἶναι τὴν τῆς χειροτονίας σφραγίδα καὶ τοὺς τε μητροπόλεων τοὺς τε
 ἐπίσκοπῶν προϊσταμένους παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν καὶ σέσωστο δὴ τῷ 15
 Ῥώμης ἢ Πελοπόννησος || ἄχρις οὐ καὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ὁ φ. 122^α
 Συρακούσης καὶ ὁ Ῥηγίου, μᾶλλον δὲ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ γενῶν ὁ Ῥώ-
 μης ἐπεκράτει, μὴ γεγονότων ὑπὸ βαρβάρους.

Καὶ τοίνυν διὰ πάντων φαίνεται μηδὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἀλώσει
 τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ κώδικι γενέσθαι, καθὼς φθέγγεται κάκεινος 20
 ὑπαινιττόμενος· φησὶ γὰρ ἐν τῇ παρὰ τῶν Ἰταλῶν ἀλώσει ταῦτα γενέ-
 σθαι, τουτέστι τὰς ἐπισκοπὰς ἀφαιρεθῆναι Κορίνθου. Θεωρητέον τοίνυν
 πότε προσέπεσε τῇ πόλει Κορίνθου ἡ τελευταία αὕτη πρὸς τῶν
 Λατίνων ἀλωσις καὶ πῶς. Ὅτι δ' οὐκ εἶσι ταῦτα πάντα λόγοι ἀποδεί-
 ξων ἄμοιροι, ἵνα μὴ δόξωμεν ἱστορίας πλατυκῶς ἐπεξιόντες, παραιν- 25
 το, τῷ δὲ βουλομένῳ ταύτας λαμβάνειν ἐνεστί τοῦθ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἀνα-
 γεγραμμένων παλαιῶν ἀποδεικνύειν ἱστοριῶν. Μετὰ γάρ τοι τὴν ὑπὸ
 τῶν Ἰταλῶν ἀλωσιν [τῆς] Κωνσταντίνου, ὡς περ μεγάλου σώματος ἐρ-
 ριμμένου, τῆς μεγάλης τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς κατατεμνομένης ὑφ' ἀ-
 πάντων εἰς πολλὰ μέρη, ἦκε παρὰ τὴν Πέλοπος μετὰ βαρεῖας δυνά- 30
 μως τυραννήσων αὐτῆς καὶ ὁ πρίγκιψ ἐκεῖνος, ὃ Γουλιέλμος ὄνομα·
 καὶ μέντοι καὶ ἐπέδραμε καὶ κατεκράτησε πάσης, τὰς μὲν ἤττους καὶ
 τὸ ἐρυμνὸν οὐκ ἐχούσας τῶν πόλεων ἐξ ἐφόδου προσλαθῶν, τὰς μεί-

8. τομέχρι μηδεμίαν
 τόμενος πρόσθετον ἐνωθεν
 παραπεμπτικοῦ σημείου :
 κα 28-29. ἐρρηγιένου

12. ὡς ἔστι 14. σφραγίδα 21. Τὸ ὑπαινι-
 22. τουτέστι—κορίνθου πρόσθετα ἐν τῇ ἢ διὰ
 23. προσέπεσε 24. οὐκ εἶσι 28. τῆς πρόσθε-

Ε. Π. Α. ΤΣΙΣΣΥ Τ. Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ζους δὲ καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἀπὸ τε τοῦ τόπου ἀπὸ τε τῶν οἰκοδομημάτων
 ἐχούσας μακρὰ παρῆσθησαν καὶ συνεχεῖ τῇ πολιορκίᾳ, τῶν ἐνοικούν-
 των αὐταῖς λιμῶ καὶ πάντων ἐνδείᾳ τῶν ὅσα τρέφειν καὶ συνιστᾶν ἀν-
 θρώπους πεφυκότων ἐνδόντων ὡς περ δὴ καὶ ταῖν πολέσιν ταύταιν,
 5 τῇ Κορίνθῳ δηλονότι καὶ Μονεμβασίᾳ, συνέπεσεν. Ἡλω μὲν γὰρ πρῶ-
 τον ἐκεῖνοις Κόρινθος, τοῦ Σγούρου ἐκείνου τηνικαῦτα τελοῦντος τῶν
 Κορινθίων ἀρχοντας, Ῥωμαίου ἀνδρὸς εὐγενοῦς καὶ τὸ γένος καὶ τὴν
 ψυχὴν καὶ τοῖς παλαιαῖς ἐκεῖνοις τῶν Ῥωμαίων ἐπαμίλλου ἄλλος τις
 τάχα Φαβρίκιος. Ἴνα γὰρ μὴ δούλειον ἡμᾶρ ἴδῃ, αὐτῷ γε ἔπειθ' ἑαυ-
 10 τὸν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον κατέβαλεν, ὡς μὴδ' ὄστουν αὐτῷ σφόν
 ὑπολελειφθῆναι. Ἡλω δὲ μετὰ μικρὸν καὶ Μονεμβασία, μητρόπολις τη-
 νικαῦτα καὶ οὐκ ἐπισκοπὴ τυγχάνουσα.

Ἄλλὰ ταῦτα καὶ δὴ καὶ δέδεικται τοῖς προλελεγμένοις ἐκεῖνοις θεί-
 οῖς καὶ σεπτοῖς χρυσοδούλλοις καὶ προστάγμασι καὶ τοῖς ἱεροῖς σι-
 15 γιλλοῖς. Ὁ γὰρ τοι ταύτην ἐλευθερώσας τῆς λατινικῆς δουλείας βα-
 σιλεὺς ἐκεῖνος αὐτὸς καὶ τὴν τιμὴν αὐτῆς προσεπηύξησε καὶ τὰς ἐτέ-
 ρας τρεῖς προσέθηκεν ἐπισκοπὰς, μητροπόλεως τελοῦσης καὶ τὴν ἐπι-
 σκοπὴν ἐχούσης Μαΐνης, καθὼς ἀνωτέρω δέδεικται καὶ λέλεκται καὶ
 φ. 1229 ἀπὸ τῶν ἤδη δὲ λεγομένων δηλὸν οὐχ ἦττον. Ἢ Ὡς γὰρ ὁ πρίγκιψ
 20 ἐκεῖνος τὸ πρῶτον ἐκράτησε τῆς Κορίνθου, Ἰταλικὴν χεῖρα καὶ βα-
 ρεῖαν συναγαγὼν, προσκλήθηται μὲν τῇ Μονεμβασίᾳ, περικυκλοῖ δ' αὐ-
 τὴν καὶ πολιορκεῖ, τοῦτο μὲν ἐκατέρωθεν στόλῳ παμπληθεῖ, τοῦτο δὲ
 δυνάμεισι πεζικαῖς. Ὡς δ' ἔγνω πᾶσαν μηχανὴν ἀνήνυτα κατ' αὐτῆς
 φερομένην, λιμῶ καὶ δίψει καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ ταύτην φήθη δεῖν
 25 κατεργάσασθαι. Τὸ γὰρ τοι ἐμποδὼν οὐκ ἦν αὐτῷ, πᾶσαν ὑπ' αὐτῷ
 καὶ τὴν ἐκτὸς Ἑλλάδα Πελοποννήσου πεποιημένῳ. Ἐπταετὴ δὲ χρό-
 νῳ περιστοιχισάμενος καὶ περικλείσας αὐτὴν καὶ πανταχόθεν, ὡς περ
 εἴρηται, πολιορκῶν, ἀπειρηκυῖαν ἤδη ταῖς συνεχέσι τῶν κακώσεων,
 ὑποκύψασαν τῷ ζυγῷ καὶ αὐτὴν τῆς λατινικῆς ἔσχε δουλείας ὑπέ-
 30 κυψε γὰρ καὶ αὐτὴ, καὶ δούλειον ἡμᾶρ εἶδεν ἢ μέχρι τούτου εὐγε-
 νῆς διαφυλαχθεῖσα καὶ ἐλεύθερος, ἢ θαλασσοκρατήσασα πάσης σχε-
 δὸν τῆς ἐντὸς Ἑρακλείων στηλῶν θαλάσσης ἀνωθεν, ἢ πολλὰς καὶ
 βαρεῖας δυνάμεις καὶ στόλους παμπληθεῖς Σικελῶν, Ἰταλῶν, Ἰσπα-
 νῶν συντρέψασά τε καὶ καταδύσασα πολλάκις, ὧν δὴ τινος καὶ τὰ

4. δη 5. ἦλω 6. ἐκεῖνοις 7. Ἐν τῇ ἡφ· ση' 8. τάχα πρόσθετον ἐν
 τῇ ἡφ ἐν τῇ ἀρχῇ στίχου φαιρικίος 11. μεταμικρὸν 20. τοπρῶτον
 29 - 30. ὑπέκυψε—εἶδεν πρόσθετα ἐν τῇ ἡφ διὰ παραπαικτικῶν σημείων
 34. Τὸ πολλάκις πρόσθετον ἔνωθεν

ἐλλείμματα ἢ μᾶλλον εἶπειν ναυάγια ὑποδράντα τὴν Θεσσαλονικέων
 ἐξαπίνης παρεστήσατο, τὰ σκήπτρα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπειλημμέ-
 νου τηνικαῦτα τυραννικῶς Ἀνδρονίκου, ἢ Κομνηνὸς τὸ ἐπώνυμον, ἢ
 πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσιν οὐ τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίους τελοῦσι μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ἀπωτάτω βαρβάραις διὰ τὰς ἀριστείας, διὰ τὰς νίκας, διὰ τὸ
 θερμουργὸν καὶ δραστικὸν αὐτῆς ἀείμνηστον καὶ ἐξάκουστον τὸ κρά-
 τος αὐτῆς ἀποφύνασα. Ἀλλ' ὅνα μὴ δόξω ταῦτα χαρίζεσθαι
 καὶ τοῖς οὐκ εἰδόσι λόγον ἀπειροκαλίᾳ ὑφέξω, δείκνυμι τὸν μέγαν
 ἐκείνον τῶν Ῥωμαίων βασιλέα τρανῶς τῶν ἐγκωμίων αὐτῆς ἀπτόμε-
 νον καὶ διάτορον τε καὶ ὑψηλὸν σὺν ἐπαίνοις φθειγόμενον. Καὶ τοῖς
 ἀναλγεγομένοις δὲ τὸ ἐκείνου θεῖον χρυσόβουλλον καὶ διεξιούσιν ἐξεσι-
 ταῦθ' οὕτως ἔχοντα συνορᾶν. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις πᾶσαι σχεδὸν
 ἐπαينوῦσι τοὺς κρατοῦντας καὶ στεφανοῦσιν, αὐτῇ δ' ὑπ' ἐκείνου καὶ
 τιμᾶται δεκαίως καὶ τοὺς ἐπαίνους εἰκότως ἀπολαμβάνει.

Ἄλλ' ἐπεὶ μόνον τὸ θεῖον ἀήττητον, πόλεις δὲ οὐσὴ ἀδύνατον διὰ
 τέλους ἐκφυγεῖν τὸ τῆς τύχης ἀστάθμητον καὶ ἀντίξουν αὐτῆς καὶ ἀν-
 τίπρωρον πνεῦμα, ἠττάται μὲν καὶ αὐτῇ, ὑποκύπτει δὲ, ὡς θ' ὑποσπόν-
 δους τῶν οἰκητόρων τοὺς βουλομένους αὐτῆς ἐξελεθεῖν μετὰ τοῦ σφῶν
 αὐτῶν ἀρχοντος. Ῥῆξ δὲ ἦν ῥῆγες καὶ γὰρ ἐκ μακρῶν ἐν αὐτῇ τῶν
 χρόνων ἀρχοντες κεχειροτόνηντο, σύμμαχοι τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων τε-
 λούντες ἀεὶ πιστοὶ τε καὶ ἀσκνοὶ καὶ διὰ πάντων ἐλεύθεροι, τὴν πά-
 τριον καὶ παλαιὰν ἐκείνην τῶν Σπαρτιατῶν ἐλευθερίαν, τε καὶ εὐγέν-
 νειαν καὶ θῶριον ἀρμονίαν ἔτι περισώζοντες, || κἂν ἐς ὕστερον μετα-
 κεκύβευται καὶ αὐτῇ τὰ τῆς τύχης. Ἐξιώντες δ' οὖν, τὰ δ' ἐν μέσῳ
 πάντα ἕω, πρὸς βασιλέα εὐθύς δλω ποδὶ καὶ ὡς εἶχον ἐχώρου ἐν Ἀ-
 σίᾳ. Τὸ γὰρ τοι βασιλεῖον τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας παρ' Ἰταλῶν εἶ-
 χετο. Πηγαί, πόλις δ' αὐτῇ παλαιὰ καὶ παράλιος ἀσιανή καὶ ἐν καλῷ
 κειμένη θέσεως, πρὸς τοῦ βασιλέως αὐταῖς δέδοτο, καὶ οἰκήτορες ἐκεί-
 νοι ταύτας ἐγίγνοντο. Τὸ δὲ περιλειφθὲν τῇ Μονεμβασίᾳ, κατατετρυ-
 χωμένον καὶ ἄπορον καὶ ὡς περ ἐν δεσμοῖς καθειργμένον, ὑπότρομον
 τῇ τύχῃ τῶν Ἰταλῶν ἐδούλευε. Πῶς οὖν οἱ δοῦλοι καὶ δέσμοι καὶ
 σχεδὸν οὐδ' ἀναπνεῖν εἴωμενοι καλῶς Κορινθίων φυγάδας καὶ πλά-
 νητας ὑπεδέχοντ' ἀν, καὶ πότε; Πρὸ τοῦ πολιορρηθῆναι; Ἄλλ' ἐπο-
 λιορκοῦντο Κορινθιοὶ, καὶ τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ πᾶσιν ἀνωμαλία καὶ

6 (καὶ 7). αὐτῆς 10. οὖν 11. δὲ πρόσθετον ἀνωθεν 15-16. διατέλους

16. αὐτῆς πρόσθετον ἐν τῇ ᾧ κατὰ συνέχαιαν τοῦ κειμένου 28. καὶ δώ-

ριον ἰσομονίαν πρόσθετα ἐν τῇ κάτω ᾧ ἐξῆστερον 29. τετραχωμένον

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΝΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΒ'.

παραχῆ παντοία ἦν, ἐκάστου τῶν αἰε παραλειπομένων ταῦτά πήσε-
 σθαι τοῖς κῆσι προσδοκῶντας, ὃ δὴ καὶ γεγέννηται. Ἄλλὰ μετὰ τὸ
 Κορινθίους ἐαλωκένοι; Καὶ πῶς ἂν ὁ τύραννος ἐκεῖνος εἶασε τούτους
 ἐλθεῖν ἐκεῖσε, ἢ μᾶλλον ἀπασῶν ἐφίετο καὶ τὸ κράτος ἐχούσης τη-
 5 νικαῦτα πάσης σχεδὸν ῥωμαϊκῆς πόλεως; Ἄλλὰ μετὰ τὸ τὴν Μονεμ-
 βασίαν αὐτῷ κεκρατήσθαι προσερρυήκεσαν οἱ Κορινθιοὶ τοῖς Μονεμ-
 βασιώταις καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου σφῶν ἀπελευθρώθησαν; Καὶ ποῦ
 τοῦτο γε λόγον ἔχον ἐκεῖνους τῶν οἰκητόρων ἀπολειφθέντας, ὅσοι διὰ
 τὸ ζῆν μᾶλλον δουλεύειν ἤρετίσαντο τοῖς Ἰταλοῖς, αἰχμαλώτων οὐδὲν
 10 μετὰ τοῦ σφῶν αὐτῶν ἀποδέοντες ἀρχισρέως, ὅς τῃ δεσποτικῇ πειθό-
 μενος ἐντολῇ συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἠθέλησεν ἢ
 πρὸς ἀποδημίαν χωρησαί, τῶν μὲν ὄντων αὐτῷ τῇ χρονίᾳ προσανα-
 λωθέντων κακώτερι, τῶν δ' ἐπιγεννησομένων ἀπὸ τῶν τῆς ἐκκλησίας
 προσόδων, οὐκέτ' ἐσομένων, τοῦ Ἰταλοῦ καρπουμένου ἐπισκόπου; τοῦ
 15 σφῶν γὰρ εὐθὺς γένους κεχειροτόνητο. Πῶς εἶχεν ἂν ἐκεῖνους εἶθ' ἢ
 πόλις εἶθ' ὁ ταύτης προϊστάμενος ἀρχιερεὺς δέχεσθαι καὶ τοὺς μὲν αὐ-
 τῶν τῇ πόλει, τοὺς δ' ἐνοικίσει τῇ Πελοποννήσῳ, οἱ μὴδὲ φθέγγεσθαι
 μὴδ' ἀναπνεῖν σχεδὸν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐώμενοι μὴδὲ τῶν ἰδίων ἀρχον-
 20 τες σωμάτων; "Οτι δὲ ταῦτα πάντ' ἀληθῆ, τὴν ῥωμαϊκὴν τούτων ἱστο-
 ρίαν ὁ θέλων ἀναγινωσκέτω, εἰ δ' ἐθέλει καὶ τὴν λατινικὴν. Συνοψῶ
 γὰρ κάκεινῃ ταύτῃ μάλιστ' ἐν τούτοις φθέγγεται. Ἄλλ' εἰ ἐπισκοπὴ
 τηρικαῦτά γε ἦν, οὐκ ἂν τῷ τότε ἀρχοντι τῆς Πελοποννήσου τυράννῳ
 καὶ τοῖς Λατίνοις τετίμητο, οἱ γε κάκεινον μὲν οὐκ εἶασαν ἐναποδιῶ-
 ναι αὐτοῦ τῷ θρόνῳ, ἕτερον δ' οὐκέτι προσεδέξαντο παρ' ὄλην τὴν
 25 σφῶν αὐτῶν ἐπικράτειαν. Ἄλλὰ λοιπὸν ἦν τῷ τῆς λατινικῆς ἀπαλ-
 λάξαντι τὴν Μονεμβασίαν δουλείας ἐς μητρόπολιν τετιμησθαι. Καὶ τίς
 οὗτος ἦν; Ὁ πάντ' εὐσεβῆς καὶ στερρός τῶν δογμάτων τῆς ἐκκλη-
 σίας [ὑπέρμαχος], ὁ δεύτερος τῶν Παλαιολόγων, ὁ κερ Ἀνδρόνικος.
 123^β Οὗτος καὶ γὰρ, τὸν τυραννοῦντα τότε τῆς Πελο[[ποννήσου] κρίχιπα
 30 αὐτῷ στρατεύματι τροπωσάμενος, αἰχμάλωτον ἐκεῖνον ἀγαγὼν ὡς τὴν
 Κωνσταντίνου μετὰ τῶν ἐν τέλει—Ἐφραῖμ τούτῳ τοῦνομα—ἀπολαμ-
 βάνει μὲν παρ' αὐτοῦ Μονεμβασίαν, ἀπολαμβάνει δὲ Λακεδαιμονίαν

πῆσαι
 1-2. πεπονηθέναι

7. καὶ—ἀπελευθρώθησαι διὰ πρῶτον μόνον σημείου :

9. ἤρετίσαντο 10. καὶ 25. αὐτῶν 13. ἐπιγεννησομένων 15. Τὸ ἐκεῖνον

ἐνωθεν 16. δέξασθαι 28. ὑπέρμαχος ἢ τι τοιοῦτον προσθετέον 29. Ἐν τῇ
 ἀρχῇ τῆς σελίδος λαίπει ἢ συνέχεται τῶν ἐν τέλει τῆς προηγουμένης πειρῆ

Δύο ἀναφοραὶ μητροπολίτου Μονεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην 211
 καὶ τινὰ τῶν πολιχνίων ἕτερα τῶν ἐρυμνῶν, καὶ ἀρχιερεῖς εὐθὺς ἀμ-
 φροῖν ταῖν πολέοιν πρὸς τοῦ μακαριωτάτου ἐκείνου πατριάρχου κῦρ
 Ἰωσήφ κεχειροτόνητο, καὶ οὐκ αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ Κορίνθου. Ἡ
 γὰρ ἐάλωκὸς ἐκεῖνος πρόγρηθ' οὕτω δῆτα τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς Ῥω- 5
 μαίοις προσωκείωτο, ἵηστε καὶ βασιλικῶ τυχεῖν ἀξιώματος καὶ ἐς με-
 γάλου δομestικῆ ἀξίαν τετιμηθῆσθαι καὶ πολλῆς ἄλλης φιλοτιμίας
 παραπολαῦσαι βασιλικῆς, καθὼς ἔχομεν τοῦτο καὶ ἀπὸ τῶν ἱστοριῶν
 καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνου γραμμῶν δεικνύειν τῶν εἰσέτι καὶ νῦν περι-
 σωζομένων.

Ἄλλ' οὗτος ὁ θεϊότατος βασιλεὺς, τὸ πρὸς τὴν Μονεμβασίαν φιλό- 10
 τιμον αὐτοῦ καὶ βασιλικὸν προσεπαυξήσας, τιμῆ μὲν αὐτὴν ἐς μη-
 τρόπολιν τσελοῦσαν διαφερόντως, προδιδάσας ἐς βαθμὸν δέκατον, καὶ
 τὴν ἐξαρχίαν δίδωσι ταύτῃ πάσης Πελοποννήσου, πρὸς αἷς δὲ ἐξ
 ἀμνημονεύτων προκατεῖχε χρόνων τέσσαρσιν ἐπισκοπαῖς καὶ ἑτέρας
 τρεῖς ἐπικυρώσας αὐτῇ θείῳ καὶ σεπτῇ χρυσοβούλλῳ, δι' οὗ δὴ καὶ 15
 δεικνύσι τρανῶς τελοῦσαν μὲν πρὸ χρόνων πολλῶν τὴν Μονεμβασίαν
 μητρόπολιν, ἔχουσαν δὲ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν Μαίνης ἀνωθεν καὶ κατ'
 ἀρχὰς ἐξ οὗ κακείνο κεκλήρωται. Συμφῶδ' ἐκείνῳ καὶ τάλλα
 πάντα σιγιλιά τε καὶ δικαιώματα φθέγγονται, καθὼς πρὸ μικροῦ
 ταῦτα λέλεχται. 20

Ταῦτα δὲ πάντα διεξηλήθον, τὴν τοῦ σιγιλίου ἐκείνου δόναμιν σα-
 θραν ἀποδεικνύς καὶ οἷς ἔχει τὸ δοκοῦν ἰσχυρὸν οὐδαμῶς ἐν ἐκείνῳ
 δεικνύειν φαινόμενον, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἐκεῖνος ἐρειδόμενος ἀληθῶς ἐν
 τούτῳ φαίνεται τοῖς καὶ ὅπως οὖν αὐτὸ συνοραῖν δυναμένοις. Τὸ γὰρ
 ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου κώδικος ἐκδληθὲν καὶ τῷ παρ' αὐτῶν σιγι- 25
 λίῳ ὥσπερ τι θεμέλιον ὑποτεθὲν ἀσθενὲς οὗτοι πάλιν καὶ διασεσει-
 σμένον ἀποφαίνονται καὶ ὥσπερ κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου τῆδε κακείσε
 ῥιπιζόμενος. Τοιοῦτον γὰρ ἐστὶν ὄντως πᾶν ὃ μὴ πέφυκε φύσει δί-
 καιον καὶ νόμιμον. Ταῦτα δ' οὕτω κατωτέρω φησὶν· «Ἡ γὰρ ἐλευ- 30
 θέρας οὔσης αὐτῆς ἀπεσπάσθησαν αἱ τοιαῦται ἐπισκοπαὶ καὶ προσε-
 τέθησαν τῇ Μονεμβασίᾳ, ἐπισκοπῇ αὐτῆς οὔσῃ, καὶ δεῖ πάντως ὡς
 παρὰ κανόνας ὄν τὴν κατάλυσιν ἀναδέξασθαι, ἢ μετὰ τὴν πολιορκίαν
 αὐτῆς πάντα προέβη, καὶ δεῖ καὶ οὕτως ἐπανασωθῆναι ταύτῃ τὰ ἑαυ-
 τῆς, ἐπεὶ δὴ ἐλευθερίας ἔτυχεν· οὐ γὰρ ἐμποδὼν τῷ Κορίνθου πρὸς
 ἐπανάληψιν τῶν δικαίων τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ ἢ χρονία παραδρομῆ,

4.· δὴ... 6-7. παραπολαῦσαι φιλοτιμίας 11. αὐτοῦ 17-18. καταρχὰς
 καθὼς ἀνωτέρω 18. τάλλα 23. Τὸ ἐν ἀνωθεν 24. ὥσπερ

πρῶτον μὲν ὅτι ὁ νόμος διακελεύεται τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατον μὴ βεβαιουῦσθαι διὰ τῆς χρονίας παραδρομῆς καὶ ὅτι τὰ κακῶς κριθέντα καὶ τυπωθέντα οὔτε χρόνος οὔτε νόμος οὔτε συνήθεια βεβαιοί». Ὁρᾷς, ὅτι ἡπερ ἐδράζεται καὶ τοῦ κώδικος ἐξελεῖν φησιν ὡς παραστα-
 124^α τικόν τε καὶ βεβαιον ἢ καὶ ἐπὶ τούτῳ ὡςπερ δὴ θεμελίω τοὺς νόμους
 15 καὶ κανόνας ὑποθεῖς κατὰ τὸ τούτῳ δοκοῦν κατωτέρω πάλιν ἐν ἀμφιλόλου τίθῃται τάξει, λέγων ἢ γὰρ ἐλευθέρας αὐτῆς οὔσης ἀπεισπάσθησαν ἢ μετὰ τὴν πολιουσίαν αὐτῆς. Τούτου τί γένοιτ' ἂν ἀσθενέστερον καὶ σαθρότερον, τὸ τιθέναι πρῶτον μὲν ὡς ὁμολογούμενον τι
 10 καὶ ἀσστατικόν, εἰτ' αὐθις ἑτερορρεπῶς καὶ ἀμφιλόλως ταῦτα τιθέναι καὶ ἢ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο φάσκειν. Ἄλλ' ἐπιόντες παραθεωρήσωμεν καὶ οὓς κατὰ συνέχειαν προβάλλεται νόμους.

Ἔφασαι; Τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατον μὴ βεβαιουῦσθαι διὰ τῆς χρονίας παραδρομῆς. Ἄγε τοίνυν, τὸ ἐνυπόστατον πρότερον κατὰ νόμους ἐκ
 15 πόσων δὴ καὶ συνίσταται θεωρησάντων, τηγικαῦτα καὶ τὸ ἐναντίον αὐτοῦ θεωρητέον, ὡςπερ δὴ τὸ ὄν, εἶτα τὸ μὴ ὄν. Τὸ μὲν γὰρ ἐνυπόστατον ὄν ἐστὶ καὶ ὄντος ἔχει χώραν, μὴ ὄντος δὲ τὸ ἀνυπόστατον. Πάντα τοίνυν ὅσα τὸ κύρος ἔχουσιν ὑπὸ τῶν νόμων καὶ στερκτέα τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνει ἢ γράμμασι ταῦτα κυροῦται ἢ νομῇ φυσικῇ ἢ καὶ μαρ-
 20 τυρίαις ἐτέρων καὶ ἢ ἐπ' ἐνίων καὶ τῶν τριῶν συνδεδραμηκότων ἢ τῶν γε δύο ἐπὶ τῶν πλείστων ἢ καὶ ἑνὸς ἐπὶ τινῶν. Καὶ οὕτω τὸ ἐνυπόστατον φαίνεται τὸ δ' ἀνυπόστατον τοῦναντίον πᾶν, ἢ μὴδὲν τῶν εἰρημένων συνέδραμε τριῶν. Φαίνεται τοιγαροῦν ἀριδὴλως ἐπὶ τῷ τότε κρινομένῳ Μονεμβασίας καὶ χρόνου μέτρον ὑπερβαίνουσα νομῇ καὶ
 25 δικαιώματα οὐ φαῦλα οὐδὲ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα, οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν πρατηριώδη καὶ συμβόλαια, ἀλλὰ τὰ μέγιστα πάντων, βασιλέων καὶ πατριαρχῶν, μετὰ συνοδικῆς συνδιασκέψεως. Καὶ μαρτυρίαι αἱ ἀξιοπιστόταται. Τίνες αὐταί; Αἱ τῶν ἀντικρινομένων καὶ τῶν αὐτοῖς βοηθούντων. Οὐ γὰρ ἐμποδῶν φασὶ τῷ Κορίνθου ἢ χρονία παραδρομή.
 30 Οὕτω γὰρ ἐν τῷ γράμματι τούτων μαρτυροῦσι τὰς ἐπισκοπὰς συχνὰς τοὺς χρόνους νέμεσθαι τὴν Μονεμβασίαν. Ἐκ πάντων ἄρα συνάγεται τῷ Μονεμβασίας τὸ ἐνυπόστατον, τοῦναντίον δὲ τῷ Κορίνθου. Οὔτε γὰρ εἶχε δεῖξαι νομῆν, οὔτε κἂν τῶν δικαιωμάτων τὰ τυχόντα, οὔτε τὴν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου μαρτυρίαν. Ἄλλ' εἰ γὰρ εἶχε τι τῶν τοιού-

1 (καὶ 115). ἐξαρχῆς; 4. φησὶν 13. φασὶ 13-14. παραδρομῆς χρονίας;
 15. συνίσταται ἐκ τοῦ συνίστανται διασθεθέντος τοῦ » θεωρησάντων ἐκ
 τοῦ θεωρήσαντα; 34. εἶχε τί

των, οὐκ ἂν παρήκεν εἰς τὴν ἐκείνου σύστασιν ὁ συνιστὰς ἐκεῖνον τῆ μη ὄντι ἐνυποστάτω. Εἰ δ' ἐπὶ σαθρῷ καὶ ἀνυποστάτῳ θεμελίῳ ἐπικοδόμησεν ὁ συνθεὶς, ἀνυπόστατον ἄρα τὸ πᾶν.

Ἔτι φησί· τὰ κακῶς κριθέντα καὶ τυπωθέντα οὔτε χρόνος, οὔτε νόμος, οὔτε συνήθεια βεβαιοί. Βαθαῖ τῆς ἥ τοσαύτης φιλονεικίας καὶ περιττῆς τῶν λόγων συναγωγῆς. Ἴνα τί γένηται; Ὅπως ἐγκαλυφθῆ τὸ δίκαιον. Ἄλλ' οὐκ ἔσται τοῦτο, οὐκ ἔσται, τηρουμένων ἐτι τῶν θείων καὶ φιλευσεβδῶν νόμων καὶ ἱερῶν κανόνων, κἂν ἄλλως ἄλλοι βούλωνται. Τὰ κακῶς, φησί, κριθέντα. Πῶς κακῶς τὰ μηδαμῶς κριθέντα; Εἰ μὲν γὰρ καὶ ποτὲ κέκρινται, εἶχεν ἂν χώραν, εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως· εἰ δ' οὐ πώποτε κέκρινται, τί φῆς ὁ ταῦτα λέγων; Εἰ γὰρ κέκρινται, ἢ καλῶς ἢ κακῶς. Ἀλλὰ μὴν οὔτε καλῶς, οὔτε κακῶς. Οὐ κέκρινται ἄρα. Τὰ δὲ κακῶς τυπωθέντα. Πῶς κακῶς: τυραννικῶς δηλονότι καὶ βιαιῶς τυπωθέντα. Ἀλλὰ τίς ὁ ἐπενεγκήν τὴν βίαν; Βασιλεὺς δίκαιος καὶ ἔννομος; Καὶ πῶς ἂν ἔχοι τοῦτο γε λόγον; Εἰ δὲ καὶ τοῦτ' ἂν βιάσαις, οἱ πάντα μεταποιῶν καὶ μεταπλάττων καὶ μετασκευάζων, ἀλλ' ὅ γε μετ' ἐκεῖνον καὶ αὐτὸ μετὰ τοῦτον καὶ πᾶς ὁ τῶν θειοτάτων βασιλέων χορὸς μέχρι τοῦ νῦν οὐ τηρεῖ ταῦθ' ὡς προσήκει καὶ συνιστᾷ καὶ φυλάττει; Πάντα γὰρ τὰ κείνων τούτων τυγχάνει, ὡς περ τὰ τούτων τῶν ἔσομένων. Ἀλλὰ πατριάρχης ἅγιος καὶ κανονικός; Καὶ τίς ἂν ἔρει; Εἰ δὲ καὶ ἔρει, πῶς ἂν ἐθεβαλοῦ τὰ παρ' αὐτοῦ κακῶς ὁ μετ' αὐτὸν τυπωθέντα ἢ οἱ μετ' ἐκεῖνον τοιοῦτοι πάλιν; Εἰ δὲ καὶ τοῦτ' ἂν παραγκωνίσαις, πῶς συνευδόκει καὶ συνέτρεχε καὶ συνωμογνωμόνει τούτοις ἢ τοσαύτη τῶν ἀρχιερέων ὁμήγυρις, ἐν ταύτῃ μὲν τῇ συνόδῳ ὀκτῶ πρὸς τοὺς δέκα, ἐν ἐκείνῃ δὲ πέντε πρὸς τοὺς εἴκοσι χρηματίσασα; Πῶς δὲ καὶ ὁ τοσοῦτος τῶν ἁγιωτάτων ἐκείνων πατριαρχῶν χορὸς κατὰ ἀκολουθίαν καὶ διαδοχὴν συνήγει καὶ συνευδόκει, φυλάττων ταῦτα καθαρὰ καὶ ἀπρόσφαιστα, Κορίνθου ἀεὶ μητροπολίτου καὶ ὄντος καὶ γιγνομένου; Οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ βασιλεῖς δίκαιοι καὶ ἔννομοι καὶ πατριάρχαι ἅγιοι καὶ κανονικοὶ, καὶ τὰ τυπωθέντα πρὸς αὐτῶν ἔννομα καὶ δίκαια καὶ κανονικά. Ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνοι πάντες ἔννομοι καὶ δίκαιοι καὶ κανονικοί;

ἐκ

ἐκ

6. συγκαλυφθῆ 14. δη 18. Τὸ οὐ πρόσθετον ἀνωθεν 20. Τὸ τὰ πρόσθετον ἀνωθεν 21. καὶ τίς—καὶ ἔρει ἐν τῇ ᾠφ μικροτέροις γράμμασι 22-23. ἢ οἱ—πάλιν πρόσθετα ἀνωθεν μικροτέροις γράμμασι 24. συνωμογνωμόνει 26. ε κ χρηματίσασα ἐκ τοῦ χρηματισάντων 27. τῶν πα (ἀρχὴ τῆς λέξεως πατριαρχῶν διαγραφείσα εἴτα) ἁγιωτάτων 29. γιγνομένου ἐκ τοῦ γενομένου.

καὶ τὰ τυπωθέντα πρὸς αὐτῶν ἄρα νόμιμα καὶ δίκαια καὶ κανονικά. Καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πᾶν ὅπερ ἂν οὔτε χρόνος, οὔτε νόμος, οὔτε συνήθεια ἐθεβαίωσεν, ὅποιον δῆτα καὶ τὸ γεγονός σιγίλλιον πάλαι ποτὲ τοῦ Κερίνθου, ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον καὶ τὸ ὑπ' ἐκείνων ἄρα πεπραγμένον.

Ἔτι τὸν κανόνα ἐδόξουν τῆς πρώτης συνόδου προβαλλόμενος οὕτως ἐδράζεται ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτον ἐκτίθησιν ὡς ὄνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸ δὲ πᾶν μᾶλλον ἢ, τοῦτό γε καθ' αὐτοῦ γὰρ καὶ τοῦτον εἰσφέρει. Ἐπειδὴ συνήθεια κεκράτηκε καὶ παράδοσις ἀρχαία τὸν ἐν Αἰλίᾳ ἐπίσκοπον τιμᾶσθαι, ἐχέτω τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμῆς, τῇ μητροπόλει σωζομένου τοῦ οἰκείου ἀξιώματος. Εἰ μὲν δὴ τοῦτον ὡς κανόνα καὶ νόμον εἰσάγεις, τὸν Αἰλίας ἐπίσκοπον ὡς ἐπίσκοπον γράφε καὶ στέργε καὶ τίμα καὶ μὴ ὡς πατριάρχην, καὶ ἄρον ἐξ αὐτοῦ τὰ πατριαρχικά πάντα προνόμια, καὶ ἐν ἐπισκόπων αὐτὸν τίθει καθέδρα τὸν τοσοῦτους χρό-
 15 νους τιμώμενον καὶ βασιλευσι καὶ πατριαρχαῖς καὶ συνόδοις, καὶ τὸ ἦττον μὴ χειροτονεῖτω καὶ προβαλλέσθω καὶ εὐλογεῖτω τὸ μείζον, ὁ ἐπίσκοπος, λέγω, τὸν μητροπολίτην, μᾶλλον δὲ καὶ οὐχ ἓνα ἢ δύο τῶν μητροπολιτῶν, ἀλλὰ καὶ πλείστους, ἀλλ' ἐκεῖνος δεχέσθω τὴν χειροτονίαν πρὸς τοῦ μείζονος· τὸ γὰρ ἔλαττον κατὰ τὸν μέγαν Ἀπό-
 20 στολον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται· καὶ τοῦ πρωτείου ὁ Αἰλίας ἐνταῦθα στερέσθω. Μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὸ πρῶτον ἐνταῦθα χώραν ἔχει παρ' αὐτῷ· τὸ γὰρ πρῶτον ὡς πρὸς δευτέρον ἐστὶ πρῶτον τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς πρὸς μητροπολίτην δὲ πρώτου τάξιν πατριάρχης οὐκ ἔχει, μητροπολίτης δὲ, ἐκεῖνος δὲ πάλιν ὡς πρὸς πατριάρχην. Οὕτω δὴ καν-
 25 ταις ἄλλαις πάσαις τῶν ἐκκλησιαστικῶν βαθμῶν τάξεις τάξεις γὰρ καὶ ἀρμονία συνέχει τὸ πᾶν.

Ἄλλ' ὄρα μὴ, καθαιρῶν ἐκεῖνον οἷς προτείνεις τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώ-
 30 ματος, συνταπεινοῖς καὶ καθυποβιβάζεις καὶ τοὺς ὑψηλοτάτους τῶν πατριαρχείων λοιποὺς θρόνους, ἐν ἐπισκόπων αὐτοὺς καθέδρα κατὰ τὸν σὸν λόγον τιθέμενος, καὶ οὐκ αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ γε σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν πρώτης ἀρχιεπίσκοπον Ἰουστινιανῆς καὶ τὸν Κωνσταντίας καὶ ἄλλους. Καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον τὸ διάφορόν ἐστι τῷ συγγράφαντι κατ' ἀρχάς ἐκεῖνο τὸ σιγίλλιον καὶ καθ' ἑαυτοῦ τὸν κανόνα ἐκεῖνον

β. πάλαι ποτε 4-5. ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ
 φβ ε ἀσύστατον (ἐπομένου ἄρα διεσσεσμένου) καὶ ἀδέβαιον καὶ—πεπραγμένον

ι. ζ^{ον} ἐν τῇ φβ ἐν συνεχεῖ τῶν κειμένου (καὶ 81) ἀγ^ο 9, αἰλία
 12. στέργε καὶ ἀνωθεν 28. καθυποβιβάσεις 33. καταρχάς

προτείναντι μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ Μονεμβασίας, ὅσω πατριάρχης μητροπολίτου ὑψηλότερος, μᾶλλον δὲ καὶ πολλῇ γε καὶ ἔτι πολλῷ τῷ μεταξύ. Ἦν μὲν γὰρ ἐπισκοπῶν ἀποστερεῖ καὶ τινῶν ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο ὄρασαι τούτῳ γε καὶ μόνῳ τῷ κανόνι ἐσχύσειεν ἂν ποτε τοὺς δ' ὑψηλοτάτους ἐκείνους θρόνους πάντων μᾶλλον καὶ αὐτῷ γε μόνῳ καὶ οὐχ 5 ἑτέρῳ, καὶ κατὰ τοῦτον σοὶ τὸν λόγον πάντ' ἄνω καὶ κάτω γίγνεται. Εἰ δὲ ὡς παράδειγμα ἐκείνων ἔρεις, τοῦτο δὲ οὐδεμίαν ἔχει χώραν οὐ γὰρ τῶν ἐναντίας ἀναιρούμενων, καὶ μηδεμίαν εἰκόνα τὸ παράδειγμα πρὸς τὸ παραδειγματιζόμενον φέρον παράδειγμά ἐστιν· ἐξ ἀνομοίου γὰρ ὁμοιον οὐκ ἂν πώποτε φανεῖη. Εἰ δὲ οὐθ' ὡς παράδειγμα, ἔρεις 10 γάρ, οὐθ' ὡς νόμον καὶ κανόνα, κατὰ σαυτοῦ δὲ μᾶλλον, τί τοῦτον παρενέγραψας τῷ σιγιλλίῳ, πράγματα σαυτῷ μᾶλλον ἢ ἑτέρῳ παρέχων παρ' εὐγγέλμοσι διαιτηταῖς; Ἄλλ' ἔρει τις ἴσως τί θαί; οὐ κανόνα τοῦτο ἤγη; Ναὶ μὴν, καὶ, εἰ ἤγη, στερκτέον, καὶ στερκτέον καὶ τιμητέον πικρῆ τρόπῳ καὶ ἐξηγητέον ἐφ' οἷς δεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐφ' οἷς μὴ δεῖ. 15

Τριῶν τοίνυν ἐν τῇ τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν ἐκκλησίᾳ καὶ πίστει θεωρουμένων, δογματικῶν, τῶν ὅσα δηλαδὴ περὶ θεοῦ καὶ τῶν ἡμᾶς θεῆν εἰςποιούντων, ἐκκλησιαστικῶν, ὅσα ἱερωσύνης καὶ βαθμῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἀρχαιρειῶν καὶ τῆς ἄλλης τάξεως καὶ καταστάσεως ἔχεται, καὶ τρίτων ἀξιωματῶν τιμῶν τε καὶ προκαθεδριῶν 20 ἐπαρχιῶν τε καὶ πόλεων, ὅσα μὲν οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ καὶ μεγάλοι πατέρες κατὰ διαφόρους ὠρίσαντο χρόνους, ἢ κανόσι καὶ λόγοις ἐκθέμενοι, περὶ τε θεοῦ καὶ τῶν κατὰ θεὸν, ταῦτα δ' ἂν εἴη τὰ δογματικὰ ἀκίνητα πάντα καὶ ἀπαρασάλευτα πάντα καὶ διὰ πάντων βασιλευσι καὶ πατριάρχαις καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβῶς ζῆν αἰρούμενοις τετήρηται, 25 καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δὲ πάντα, ὅσα ἱεροτελεστικά, τὸν αὐτὸν σχεδὸν τινα τρόπον. Τὰ δὲ γε περὶ βαθμῶν πατριαρχειῶν τε καὶ μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν καὶ τῶν αὐταῖς ἐπαρχιῶν καὶ ἐνοριῶν διατάττοντι περὶ αὐτῶν καὶ νομοθετοῦντι τῷ βασιλεῖ ἐν τούτοις καὶ ἡ σύνοδος ἔπεται τούτῳ συνευδοκοῦσα καὶ συντρέχουσα. Ἀντιπίπτειν γάρ φασιν αὐτοῖς 30 οὐ δυνάμεθα ἐν τούτοις πάντως ἐν οἷς καὶ δεῖ καὶ ἀρμόζει· οὐ γὰρ ἐστιν, οὐκ ἐστιν εὑρεῖν ἐν τούτοις οὐδεμιᾶς τῶν ἀπ' αἰῶνος θείων καὶ ἱερῶν συνόδων ἀντικαθεστηκυίας τοῖς βασιλεῦσιν οὐδ' ἀπαξ, ἐν ἐκείνοις δὲ πλειστάκις, καθὼς πάντα περὶ ἐκείνων μαρτυρεῖ. Ἦν δ' αἴτιον, ὅτι πόλεων μεταποιήσεις κατὰ τὸ δοκοῦν τῇ πολιτείᾳ συμφέρον βασιλεὺς μόνος 35 δύνανται τοῦτο μὲν κατοικίσει οἰκητόρων ἐν ἐκείναις καὶ πλήθει,

τοῦτο δὲ ἀνεγέρσει καὶ αὐξήσει περιβόλων καὶ τῆς λοιπῆς τῶν πό-
 λεων λαμπρότητος, ὧν εἶτ' οὖν αὐξήσει εἶτ' αὐ ἐλαττώσει συνεισφέρον-
 ται καὶ τῷ βασιλεῖ τυποῦνται καὶ οἱ τῶν ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων
 τῶν πόλεων θρόνοι, εἶτ' οὖν βαθμοί. Καὶ περὶ τῶν ἐνοριῶν δὲ, εἶτ' οὖν
 5 ἐπαρχιῶν, ὡσαύτως. Ὅτι δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, πανταχόθεν μοι τῷ λό-
 γῳ μαρτυρεῖ. Ὅσαι πόλεις ἐπίδοσιν καὶ αὐξήσιν ἔλαβον, κατ' ἀναλογίαν
 καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά προέβησαν αὐταῖς ἀξιώματα, ἀλλαι μὲν ἀπὸ ἐπι-
 σκοπῶν εἰς πατριαρχεῖα προδιεβασθεῖσαι, ἕτεραι δ' αὐ ἐς μητροπόλεις
 καὶ πάλιν ἐς ἐπισκοπὰς αἱ λοιπαί· πολλὰ δὲ, τῶν τῆς πόλεως ἀξιο-
 10 μάτων ἐκπεσοῦσαι καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ εἶτ' ἐξ ἐφόδου βαρβαρικῆς
 εἶτ' ἄλλως πῶς καὶ τὸ εἶναι καὶ καλεῖσθαι πόλεις ἀποδαλοῦσαι, συν-
 απεδάλοντο καὶ τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι μητροπόλεις ἢ ἐπισκοπὰς ἢ
 καὶ κῶμας· ἱερέα γὰρ ὁ λαός, οὐχ ὁ ἱερεὺς λαὸν συνιστᾷ, τοῦτο δὴ
 τὸ κοινῶς ἀδόμενον, τὸν δὲ λαὸν βασιλεὺς μόνος κατοικίζειν δύναται.
 15 Ἄλλὰ μὴν καὶ τέλειον ἐπὶ τισι τῶν πόλεων ἀντέστραπται τὰ τῆς τι-
 μῆς. Αἱ γὰρ ὑπετάττοντο πρότερον, τῷ τῶν ἐσχον αὐταῖς ὑποταττο-
 μένας, μᾶλλον δὲ καὶ πολλὰς ἐτέρας, κατὰ τὴν πόλεως δῆλα δὴ ἀνα-
 λογίαν καὶ αὐξήσιν. Λάβε δὴ μοι καὶ μαρτυρίαν τὴν ἀπὸ τῶν νόμων,
 καὶ λάμβανε τὴν νεκρὰν διάταξιν τὴν περὶ τῶν ἀνθυπάτων Παλαιστί-
 20 νης, ἣτις καὶ φησὶ τὴν Καισάρειαν μητρόπολιν εἶναι τῆς Παλαιστίνης
 καὶ λέγε.

Μαρτυρία.

Ποσ τοίνυν ἔχει χώραν τὸ λεγόμενον ἐν τῷ σιγίλλῳ Τὸ μὲν εἰς
 μητρόπολιν τιμηθῆναι πόλιν τινὰ βασιλικῶν προστάγματι δεδομένον
 25 ἐστὶ παρὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, φυλαττομένων αἰεὶ τῶν
 δικαίων τῇ δὲ ἀρχῆς μητροπόλει; Ποῖα δίκαια πεφύλακται τῷ μη-
 τροπολίτῃ Αἰτίας; Ποῖα τῷ μητροπολίτῃ Βυζαντίου; Ἐκάτερον γὰρ
 ὑποτεταγμένον ἦν τὸ μὲν Καισαρεία τῇ Στράτωνος, θάτερον δὲ Πε-
 ρίνθῳ. Καὶ οὐ μόνον αὐταὶ τετίμηνται, ἀλλὰ καὶ ὑποτεταγμένας
 30 ἐσχον αἰς τὸ πρῶτον ὑπέκειντο, σχῆμα λαβοῦσαι πόλεων ἢ ὑπερκειμέ-
 νων κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων. Ὅθεν δὴ καὶ τῆς αὐξήσεως ἐπὶ μέγα
 αἰρομένης, ἢ μὲν προκαθημένη τῆς ὑφ' αὐτῇ πάσης ἐπαρχίας καὶ
 ἐτέρων ἰσως, ἢ δὲ βασιλῆς πασῶν λέγεται καὶ οἰκουμενική, τῷ πλήθει
 τῶν ἐνοικούντων συνεξαίρομένη καὶ συνυψουμένη. Τοιαῦτα γὰρ εὖροι

2. συνεισφέρεται^{or} 18-19. λάβε δὴ—μαρτυρία ἐν τῇ κάτω ὅτι διὰ παραπεμ-
 πτικῶν σημείων 26 (καὶ κατωτέρω πανταχοῦ). ἀρχῆς 28. τῷ
 30. παρῶτων 31. δὲ 32. αἰρομένης αὐτῆς

τις καὶ ἄλλα μυρία, σχεδὸν δὲ καὶ πάντα καὶ πρὸ πάντων τὸν Ῥώμη
αὐτόν. Τὸ γὰρ κράτος ὧν ἀρχεῖ πασῶν ἐπαρχιῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
ἐκεῖνος δεδωρῆται Κωνσταντῖνος ὡς καὶ τῷ Καρχηδόνοσ ἐτερος καὶ
ἄλλω ἄλλωσ. Τὸ δὲ καὶ ἐπίσκοπὸς αὐτῆσ ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶ-
σαι τῇ καινισθείῃ πόλει παρὰ πᾶσαν τυγχάνει κανονικὴν καὶ νομι- 5
μον παρατήρησιν.

Ἄλλὰ ταῦτα λέγων ἐξελέγχεισ σαυτὸν παρὰ πᾶσαν τυγχάνοντα
κανονικὴν καὶ νόμιμον παρατήρησιν. Τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ὅτι πάντα
λέγων εὐχερῶσ καὶ ῥαδίως, ἵνα μηδὲν πλεῖον εἶπω. Οὐ γὰρ ὅσ' ἀ-
κούειν γίγνεται τινι, ταῦτα καὶ λέγειν ἐνεστί παντί. Οὐτε γὰρ πᾶσι 10
προσῆκει πράττειν πᾶν ὅπερ ἂν βούλωνται, οὐτε τῷ λέγειν εὐλογίῃ
πᾶν ὅπερ ἂν ἐκείνῳ πέφυκεν ἀκούειν, ἵν' ἀμφοτέρωθεν ἡ τοῦ καλῶσ
ἔχοντοσ δόξα φυλάττηται, ὁ μὲν, ὡσ ἂν εὐλογίᾳ τε καὶ νόμιμα καὶ
δικαίᾳ πράττων, ὁ δ' ὡσ εὐφημα καὶ προσήκοντα εἴη φθεγγόμενος.

Ἄλλ' ὄρα καὶ δὴ πόσον ἐξώκειλε τοῦ δικαίου. Μικρὰ γὰρ τις ἐπι- 15
θυμία καὶ ὄρεξισ τοῦ καινίσαί τι καὶ συστήσαι παρὰ πᾶν δίκαιον
συμφορήσαντα πάντα κανονικά τε καὶ νόμιμα πεποιήκε, τούτοισ αὐ-
τοῖσ ἀλισκόμενόν τε καὶ ἐνεχόμενον πᾶσιν. Ἄλλ' εἰ μὲν οὕτω τις
πάντα τολμῶν ὡσ μὴ ἐρρωσθαι ταῦτα πάντα ἃ προὔτεινας καὶ φυ-
λάττεσθαι φήσασ, ἃ γε δὴ πᾶσ ὁ μακρὸσ χρόνοσ ἡ τε βασιλείᾳ Ῥω- 20
μαίων καὶ ἡ ἐκκλησίᾳ τηρεῖ καὶ συνίστησι, ποῖ ἂν φθορᾶσ καὶ ἀτα-
ξίασ οὐκ ἂν προχωρήσει, καὶ πῶσ οὐκ ἐνέχη τούτοισ πρὸ πάντων
αὐτόσ ἐαλωκῶσ; Εἰ δὲ καὶ τὸ ἐρρωμένον καὶ βέβαιον ἔχειν ἐρεῖσ, τί
προάγεισ ἐκεῖνα ἃ πρῶτοσ αὐτόσ οὐ τετήρηκασ καὶ νόμον εἰσάγεισ ὃν
αὐτόσ πρὸ πάντων καὶ μετὰ πολλῆσ ἀναιρεῖσ τῆσ περιουσίασ, ὁἷον, εἰ 25
μὲν καλὸσ, φυλάττειν, εἰ δ' οὐ καλὸσ, μὴ τιθέναι;

Ἄλλ' ἵνα τὰ πολλὰ ἐκεῖνα πάντα παρῶ, οὐ Τυάνων μητροπολίτην
κεχειροτόνηκασ; Οὐχ ὁ Τυάνων Σασίμων ἐπίσκοπον καὶ Κυβιστῶν
καὶ Φαυστινουπόλεωσ; Οὐχ ὁ Καισαρείασ τὸν Τυάνων πρότερον
ἐχειροτόνει, ἐπίσκοπον τῆσ αὐτοῦ ἐκκλησίασ τελούντα; Οὐ τὸν Σασί- 30
μων καὶ Κυβιστῶν καὶ Φαυστινουπόλεωσ; Οὐχ ὁ μέγασ Βασιλειοσ
τὸν μέγαν Γρηγόριον Σασίμων ἐπίσκοπον πεποιήκεν, ὡσπερ αἱ διὰ
τῶν ἀμοιβαίων πρὸσ ἀλλήλουσ ἐπιστολῶν αὐτῶν καὶ δι' ἄλλων πολλῶν,

3. κωνσταντῖνοσ

10. γίγνεται τινί

18. εἰσ

19. προὔτεινας

22. οὐ προχωρή^σ

32. Ἄντι τοῦ αἰ γραπτέον δηλοῦται ἡ τῷ ἄλλο ται-

οῦτο;

αἱ διὰ τὸ πᾶσι πρόδηλον παραινέται· Καὶ τὰλλα τοῦ Τιμάνων κατὰ
τὸν ὁμοίον τρόπον. Ἴδ' ἢ ἢ Ἀρχαῖς ἢ Φιλαδελφείας ἢ Ἀτταλείας ἢ
Ποντοπρυτανείας ἢ Βερροίας ἢ Διδυμοτόλου ἢ Ἰωαννίνων ἢ Λακε-
δαίμονίας· Ἡ τοίνυν ὁ καλὸς Λακεδαιμόνιος τὴν ἐπισκοπὴν Ἀμυ-
κλῶν παριέτω τῷ προκαταχρόντι ταύτην Πατρῶν ἢ τὴν Βελιγόστιδος
τῷ Χριστιανοπόλειως, ὑπὲρ ἧς οὐδὲ τὸ τυχὸν ἔχοις ἀν. οἴμαι, τῶν
δικαιωμάτων πρᾶττειν ἢ εἰ μὴ τοῦτο. Μὴ βιαζέσθω γοῦν τὸν Μο-
νεμ¹ δασίας ἀπιστερεῖν τὰ ἑαυτοῦ. Καὶ μὴν οὐκ ἐπισκοπαὶ αὐταὶ δὴ
πᾶσαι πρᾶτερον ὑπὸ μητροπόλεσι τελοῦσαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ πλεί-
σται, ἵνα μὴ καταλέγω πάσας· Οὐχ αἱ πλείσται τούτων ἐπισκοπῶν
ἄρχουσ· νῦν, καὶ ἐπισκόπους οἱ κατὰ καιροὺς αὐτῶν προϊστάμενοι
χειροτονοῦσιν, οὐκ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ἐπαρχίας τῶν ἐπισκοπῶν ἐκ νέου
καινισθείσων. ἀλλὰ πασῶν σχεδὸν ἐπισκοπῶν οὖσων πρὸ τοῦ ἐλθεῖν
ἐκεῖνας ἐς μητροπόλεων ὑψώσεις· Ἀλλὰ πόθεν ἔλαθον οὗτοι ταῦτα
πάντες; Ἀφ' ἑαυτῶν· Καὶ ποῦ τοῦτό γε λόγον ἔχον ἐστὶ; Λείπε-
ται τοίνυν ἀπὸ τε βασιλέων καὶ πατριαρχῶν καὶ συνόδων, παρ' ὧν
καὶ ἡ κατ' ἐμὲ μητρόπολις. Ἡ τοίνυν πάντα ἐκεῖνα ἀνατρεπτέα καὶ
καθαιρετέα, σὺν αἷς καὶ τοῦμόν, ἢ, πάντων ἐκεῖνων τηρουμένων, τη-
ρεῖσθω καὶ τὸ ἡμέτερον. Ἄν δὲ πάντα ἐκεῖνα διατηρῶνται εὐλογία
γάρ καὶ νόμιμα καὶ δίκαια ταῦτά δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα, τηρηθήσεται
ἄρα, εἰ μὴ τις βίαν ἐπάξει, περὶ ἧς λόγος οὐδεὶς μοι, οὐδὲ τὴν τυχού-
σαν ἔρεῖν ἔχω ἀπολογίαν.

Ἀλλὰ περὶ μὲν ἐπισκοπῶν ἔξεστι μετατιθέσθαι ταύτας τοῖς βασι-
λεῦσι, τὰς ἰδίας δ' ἐνορίας, εἴτε μητροπόλεων εἴτ' οὖν ἐπισκοπῶν, οὐκ
ἔξεστι. Καὶ ποῦ θήσεις τὸν λέγοντα κανόνα· Ἐξεστι τῷ βασιλεῖ περὶ
ἐνοριῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάττεσθαι καὶ προνομίων;· Καὶ οὐ λέ-
λεκται μὲν τοῦτο, οὐ πέπρακται δέ. Ἀλλ' ἵνα τὰ πλείστα καὶ πάνυ
παρῶ παλαιά, οὐ τὴν Λιτῶν, μὴδ' ἐπισκοπὴν πρότερον, ἀλλ' ἐνορίαν
τοῦ Ῥωσίας τυγχάνουσιν, ὁ ἀοιδίμος βασιλεὺς ἐκεῖνος κῆρ Ἀνδρόνι-
κος ὁ Παλαιολόγος ἐς μητρόπολιν τετίμηκε καὶ θρόνον ὀγδοηκοστὸν
δεύτερον, καὶ μητροπολίτης ἐκεῖσε πρὸς τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου
ἐκείνου κῆρ Ἰωάννου τοῦ Γλυκεὸς χειροτόνητο καὶ μετ' ἐκεῖνον αὐ-
ἕτερος καὶ αὐ ἕτεροι συχνούς τινες πάνυ χρόνους, κἂν ἢ τῶν πρα-
γμάτων ἀνωμαλίᾳ τὰ νῦν οὐκ ἔξ γίγνεσθαι; Ἡ τοίνυν πάντα ἐκεῖνα,

1. κῆρ

2. διδοιμοτόλου

14. ἀξιώματα ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῷ φῶ

3. ὑψώσεις

15. ἐστὶ

17-18. ἀνατρεπτέα· ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῷ φῶ

καθαιρετέα

30-31. κῆρ

34. τανῶν

καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ προγεγονότα, ἀνατρεπτέα καὶ καθαιρετέα, τὸ δὲ παρὸν κρατυνέσθω μόνον σιγγίλιον, ἕπερ οὐδεὶς ἂν ἔρει τῶν πάντων, ἢ, πάντων ἐκείνων καλῶς καὶ δικαίως ἀεὶ τηρουμένων, σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω καὶ τηρηθησομένων εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους, ἐκεῖνο λήθης πρακτεμπέσθω βυθοῖς, εἰ δὲ καὶ πᾶς ὅστις οὖν ἔρει.

Οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ καὶ μέχρι παντός τὰ ἐμὰ λέξω δίκαια. καίτοι τὸν λόγον οὐ πᾶν μῆκυναι βουλόμενος, ἀνάγκη μοι λέγειν πάντα καὶ πράξειν εἰς μέσον ὧν ἂν εὐπορήσω. Οὐ γὰρ ταῦτόν τι γίγνεται τῷ ἀποστεροῦντι καὶ τῷ στερομένῳ. Τῷ μὲν γὰρ ἀρκεῖ τὸ λαθεῖν, καὶ λόγος εἶ οὐδεὶς, ἀλλ' ἴδεται μᾶλλον λαθὼν ἕπερ οὐκ εἶχεν ὁ δ' ἀποστερηθεὶς ἄχθεται μὲν ἀποβαλὼν ἕπερ εἶχε, δεῖται δ' εὐμενοῦς καὶ δικαίου τυχεῖν δικαστοῦ. δεῖται δὲ λόγων, νόμων, γραμμάτων, μαρτυριῶν, συνηγόρων, ἐν ἧσπερ βῆστα καὶ ὡς ἔτυχεν ἀφηρέθη διὰ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἐπανασώσῃ τὰ ἑαυτοῦ. Ἐμὲ δὲ μᾶλλον, ἢ καὶ εἰ ὅκνη κατειχόμεν, πείθει καὶ καταναγκάζει πολλὰ γε δὴ καὶ τάλλα καὶ ὁ χρόνος, ὡς καὶ τὴν μνήμην ἐκείνων ὑπερβαίνει τῶν καιρῶν, ὧν, εἴπερ ἄρα καὶ ἦν, ὅτε οὐκ ἦν τοῦ Μονεμβασίας.

Εἶτα ἐπάγει τὸν ὄγδον τῆς τρίτης συνόδου κανόνα καὶ οὐκ ἐκτίθησιν ὡςπερ χρῆ, ἀλλὰ τι τεμάχιον ἀποτεμόμενος εἰς τὸ καταγράψασθαι ἑαυτῷ οὐχ ὡς δεῖ, ἀλλ' ὡς ἐθέλει, τὸ πᾶν παρεσιώπησε καὶ φησὶν· Ἐκάστη ἐπαρχία σώζεσθαι καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ αὐτῆ προσόντα δίκαια ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος. Ἐγὼ, καὶ ὑπεραπολογούμενος τῶν ἑμαυτοῦ δικαίων, ἀναδύομαι καὶ ἐρυθριῶ καὶ ἀγωνιῶ, μᾶλλον εἰπεῖν, ὅπως ἂ μὴ προσήκει μοι φυλάξω ἢ πάντα λέγειν θαρροῦντως ὅσα δίκαιά τε καὶ εὐλογα καὶ κανονικὰ τυγχάνει. Ἀλλὰ τί δράσω; Ὅμως ἐκεῖνα μὲν τηρεῖν, τὰ δ' ἐξ ἐτοίμου λέγειν ἐβελήσω μετὰ τῆς πρεπούσης αὐτοῖς εὐφημίας. Ἴδωμεν τοίνυν καὶ τὸν κανόνα τοῦτον, τί φησὶν ἄνωτέρω· Μηδένα τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἐπαρχίαν ἑτέρου οὐκ οὔσαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἢ τῶν πρὸ αὐτοῦ χεῖρα καταλαμβάνειν, ἀλλ' εἰ καὶ τις κατέλαθε καὶ ὑφ' ἑαυτῷ πεποιήται βιασάμενος, τοῦτον ἀποδιδόναι, ἵνα μὴ τῶν πατέρων οἱ κανόνες παραβαίνωνται μηδ' ἐν λειτουργίᾳ προσχῆματι ἐξουσίας τῷφος κοσμικῆς παρεισδύηται, μὴ λά-

1. ἀνατρεπτέον^α 2. καθαιρετέον^α Τὸ μόνον πρόσθετον ἄνωθεν 3. ταυτὸν
10. τὸ ἐκ τοῦ τῷ 16. γε πρόσθετον ἄνωθεν 16-17. καὶ ὁ χρόνος πρόσθετα
ἄνωθεν 19. ἦ^{ον} γ^{ον} 19-20. οὐκ ἐκκεκλήθησιν 24. τῷφος

θωμεν τὴν ἐλευθερίαν κατὰ μικρὸν ἀπολέσχοντες, τὴν ἡμῖν ἐδωρήσατο
 τῷ Ἰδίῳ αἵματι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πάντων ἐλευθερω-
 τῆς». Οὐκ ἀκούεις, ὅτι περὶ τῶν βιαζόντων καὶ πλεονεκτικὴν χεῖρα
 καὶ ἄρπαγ κατὰ τῶν χαυνουστέρων καὶ μικροτέρων καὶ ἀδυνάτων
 5 ἐπαγόντων, ὧν εἴ τις τοιαυτὸν τι τολμήσας ποιήσῃ, τοῦτον ἀποδιδόναι
 τῷ ἡδίκημένῳ; ἵνα γὰρ φησὶ μὴ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἐξουσίας
 τύφος κοσμικῆς παρεισδύηται, εἰ καὶ τις κατέλαβε καὶ ὑφ' ἑαυτῷ πε-
 ποίηται βιασάμενος, ἀποδεδόσθω τῷ ἡδίκημένῳ, ὡς ἂν σώζῃται κα-
 θαρὰ καὶ ἀβίαστα ἐκάστη ἐπαρχία τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια ἐξ ἄρ-
 10 γῆς καὶ ἀνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος. Οὐχ οὕτως ὅδε ῥητῶς
 φησὶν ὁ κανὼν ἂν προτείνεις, καὶ, εἰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ αἴτιον ὑποκρύ-
 ψας καὶ παρασιωπήσας, τὸ ἐπιτελεύτιον ἐπήγαγες, οὐχ οὕτως, ὡ λῶ-
 στε ἀνδρῶν, οὐχ οὕτως ἐπεξηγεῖσθαι τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας
 κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἐφετὸν χρή, ἀλλ' ὡς ἔχουσιν ὄντως. Τίνα οὖν ἦ αὐτὸς
 15 ἦ τῶν πρὸ ἐμοῦ τις τὰς ἐπισκοπὰς ταύτας ἐδιάτατο, τίς τῶν κατὰ
 τὴν ἐμὴν χρηματισάντων ἐκκλησίαν πρόεδρος ἦ νῦν ἢ πώποτε δυνα-
 στεῖα καὶ αὐθεντεῖα χρησάμενος τοῦτο κατέπραξεν, ὅσπερ ὁ τῆς Ἀν-
 τιοχείων τηρικοῦτα κατὰ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων, ἔλκων ἐν ἑαυτῇ τὴν
 20 καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐκείνης καὶ διοίκησιν ὑπὸ τὴν τοῦ δουκὸς Ἀντιο-
 χείας ἐπαρχίαν εἶναι καὶ ἀρχὴν, ὡς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν τούτῳ
 θεσμῶν τοῖς δημοσίοις καὶ πολιτικαῖς ἐπακολουθούντων τύποις, ἣ δὴ
 καὶ βιαζόμενοι ὁ τε Ῥηγίνος καὶ Εὐάγριος καὶ Ζήνων οἱ Κύπριοι
 προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ ἐκείνῃ συνόδῳ, ὑπὲρ ὧν καὶ κα-
 25 νῶν ἐκπεφώνηται ὅδε, ὅστις καὶ μηδένα ἐθέλειν ἀδικεῖν διορίζεται
 μηδὲ παραβαίνειν καὶ βιάζεσθαι τὰ τετυπωμένα καὶ κεκυρωμένα ταῖς
 127^β ἐκασταχοῦ ἀγίαις ἐκκλησίαις, ἢ ἄλλως θ' ὅτι ἐκάστη φησὶν ἐπαρχία,
 οὐ μητροπόλει ἢ ἐπισκοπῇ, ὁ ἱερὸς καὶ θεῖος κανὼν καθαρὰ καὶ ἀβία-
 στα τὰ αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ δηλονότι προσόντα. Οὐ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ
 30 πόλεων ὑποκειμένων τῇ πρώτῃ ὁ λόγος ἐνταῦθα τοῖς ἱεροῖς πατράσιν.
 Ἦ γὰρ ἂν ἐκάστη μητροπόλει προσετίθουν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ πατέρες,
 ἀλλ' οὐκ ἐπαρχία. Ἄλλο γὰρ ἐπαρχία καὶ ἕτερον πόλις. Ἦ μὲν γὰρ
 ἐπαρχία πόλεων, καὶ πολλῶν, καὶ κωμῶν καὶ κωμοπόλεων περιεκτι-

1. καταμικρὸν

4. εἶνε ἀνάγκη νῆ διορθωθῆ εἰς χαυνουστέρων;

5. ποιῆ

7. εὐφος

11. φησὶν

14. τὸ χρή πρόσθετον ἀνωθεν

15. εἴς

16. τὸ

ἢ πρόσθετον ἀνωθεν

29. δη

30. α'

33. πολλῶν

κῆ, καὶ πᾶσα ἐπαρχία οὕτως ἔχει, μητρόπολις δὲ πόλις μία πασῶν τῶν ἐν ἐκείνῃ. Καὶ ἡ Πελοπόννησος ἐπαρχία μία, ἀλλ' ἔστι διηρημένη εἰς μητροπόλεις πάντε καὶ ἐπισκοπὰς πολλαπλασίους. Ὅτι δὲ μία ἐπαρχία καὶ τοῖς ἀναλεγόμενοις τὰ γεωγραφικὰ, ὅφ' ὧν αἱ ἐπαρχίαι ἐκτέθενται, ὄφλον, καὶ ἔτι σαφέστερον αἰς τῶν μητροπόλεων δέδοται τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν ἐξάρχους πάσης Πελοποννήσου. Οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦτό γε πᾶσαι, ὥσπερ δὴ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις τοιαῦτα φαίνεται γεγενημένα. Καὶ τῇ νήσῳ δὲ Μυτιλήνῃ δύο τελοῦσι μητροπόλεις, καὶ τῇ Φρυγίᾳ δὲ Καππατιανῇ καὶ τῇ δευτέρᾳ τῶν Καππαδοκιῶν ὁμοίως. Τί δὲ ἡ Ἐλενοπόντου ἐπαρχία ἢ καὶ πρότερον Πολεμωνιακὸς καλουμένη; Οὐ τὸν Ἀρμεσίας καὶ τὸν Νεοκαισαρείας, ὑπὲρ ἧς καὶ νεκρὰ προέβη Ἰουστινιανείας, ἕνα μὲν εἶναι τὸν ἄρχοντα πάσης αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, δύο δὲ μητροπόλεις; Τί δὲ ἡ Παφλαγονία ἢ καὶ Ὀνωριάς; Οὐ τὸν Γαγγρῶν, οὐ τὸν Πομπηιοπόλεως, οὐ τὸν Σεβαστουπόλεως, οὐ τὸν Γερμανικουπόλεως καὶ Κερασσούντος καὶ Τραπεζοῦντος καὶ Πιτυοῦντος; Οὐ μία μὲν ἐπαρχία, ὡς ἡ εἰκοστὴ πέμπτη νεκρὰ τοῦ εἰρημένου διέξεισι βρασιλέως καθαρῶς, πολλαὶ δὲ μητροπόλεις καὶ διάφοροι; Τίτι οὖν πασῶν τῶν μητροπόλεων ἀνήκει ἡ ἐπαρχία πᾶσα, εἴπερ ἀντὶ μητροπόλεως ἐτίθετο; Οὐ γὰρ δὴ μία γε, ὡς ἂν καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια τηροῖτο. Μᾶλλον δὲ σκόπει τὴν Κυπρίων, ὑπὲρ ἧς καὶ ὁ κανὼν ὅδε ἐκτίθεται. Οὐ μία, οὐ τέσσαρες αὐτῆς ἐπισκοπαί; Καὶ πρώτη μὲν ἴσως αὐτῶν τις, αἱ δὲ λοιπαὶ μετ' αὐτὴν, ἀλλ' οὐτ' ἐκείνη τὰ πασῶν, οὐθ' αὐταὶ τὰ μιᾶς κατέχουσι προνόμια, ἄλλως θ' ὅτι καὶ οὐχ ἑνὸς τῶν Κυπρίων καταβοῶντος ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, καὶ μεγάλα τοῦ Ἀντιοχείας, ἀλλὰ πάντων. Τοῦτο δὲ, ὡς αὐτὸς φῆς, οὐκ ἔστι· μᾶλλον δὲ τοῦτ' ἔστιν, ὡς ἂν καὶ ὁ ἐν Καρθαγένῃ εἰκοστὸς ὁ γδοος βεβαιῶσθαι, ἐν ᾧ φησιν· «Ὅμοίως ἤρρεσεν, ἵνα οἱ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ οἱ λοιποὶ κατώτεροι, ἐν αἷς ἔχουσιν αἰτίαις, ἐὰν τὰ δικαστήρια μέμφωνται τῶν ἰδίων ἐπισκόπων, οἱ γείτονας ἐπίσκοποι ἀκροάσωνται αὐτῶν». Καὶ κατωτέρω πάλιν αὐτοῦ· «Διὸ καὶ εἰ περὶ αὐτῶν ἐκκλητην παρέχειν νομίσουσι, μὴ ἐκκαλέσωνται εἰς τὰ πέραν θαλάσσης δικαστήρια, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρωτεύοντας τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων πολλακίς εἴρηται τε καὶ ὄρισται»

9. μὲτ' ἄλλη 10. β^α 10-11. ἔλενοπόντου 11. πολεμωνιακῇ 11-12. ἀμασία: 14. ὀνωριάς 17. κα^ο 20. δημία 23. τίς 22. δ^ο 24. κα^ο 27. ἐστίν 28. φησίν Ἐν τῇ ᾧα κανὼν τῆς ἐν καρθαγένῃ κῆ

7. 12^α αὶ δὲ πρὸς περαματικά δικαστήρια διεκκαλούμενοι παρ' οὐδενὸς ἐν
 τῇ Ἀφρικῇ δεχθῶσιν εἰς κοινωνίαν. ἢ (10) σαφῶς καὶ προδήλως δεί-
 κνυσι τὰ τῆς ἐπαρχίας προσόντα αὐτῇ δίκαια καθαρὰ καὶ ἀβίαστα
 μὴ βιάζεσθαι καὶ τὰς διευθετήσεις καὶ λύσεις καὶ ἀμφισβητήσεις τῶν
 5 Κυπρίων ὑπὸ τοῦ τῆς Συρίας, μηδ' αὐτῶν Πελοποννησίων ὑπὸ τῶν
 ἐν τῇ Εὐδοίᾳ ἢ Ἑλλάδι ἢ πορρωτέρω ἢ μηδ' αὐτῶν τούτους ὑπ' ἐκείνων
 δικάζειν καὶ κατάρχειν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐξουσίας τύφος κοσμικῆς φησί,
 παρεισθῆται, ἀλλὰ τοὺς ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ παρ' ἑαυτοῖς ποιεῖν τὰς
 συναλεύσεις καὶ τὰς παρεμπιπτούσας λύειν τῶν ὑποθέσεων, εἰ μὴ που
 10 μείζον τι εἴη, δεόμενον καὶ μείζονος ἀρχιερέων συνόδου κατὰ τὸν εἰ-
 κοστὸν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου κανόνα τὸν φάσκοντα Διὰ τὰς ἐκ-
 κλησιαστικὰς χρείας καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων διαλύσεις καλῶς ἔδο-
 ξε σύνοδον καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τῶν ἐπισκόπων γίνεσθαι. Ἐὰ αὐτὰ
 δὲ σχεδὸν καὶ ὁ τριακοστὸς τέταρτος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «Καὶ
 15 μὴ βιάζεσθαι ὑφ' ἑτέρου τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐπι-
 σκόπων τετυπωμένα καὶ εἰθισμένα δίκαια καὶ τὸν ἐνάγοντα μὴ ζητεῖν
 παρ' ἑτέροις τὸ ἑαυτοῦ δίκαιον, μηδ' αὐτὸν ἐναγόμενον πρὸς ἀλλή-
 λους ἀποπηδᾶν τοὺς συνεπαρχιώτας παρέντα». Τοῦτο γὰρ πόρρω δι-
 20 καίου παντός, καθὼς καὶ ὁ ἐνδέκατος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ παρακελεύε-
 ται, λέγων «Εἰ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ ὅλως τοῦ κανόνος
 ἄνευ γνώμης καὶ γραμμάτων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων καὶ μά-
 λιστα τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν ὁρμήσειε πρὸς βασιλέα ἀπελθεῖν, τοῦ-
 τον ἀποκηρύττεσθαι καὶ ἀπόβλητον γίνεσθαι». Καὶ ὁ δεύτερος πάλιν
 τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας συνόδου κανὼν «Τοὺς ὑπὲρ διοί-
 25 κησιν ἐπισκόπους ταῖς ὑπεροφίοις ἐκκλησίαις μὴ ἐπιέναι μηδὲ συγ-
 χεῖν τὰς ἐκκλησίας, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τὸν μὲν Ἀλεξανδρείας
 ἐπίσκοπον τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν, τοὺς δὲ τῆς Ἀνατολῆς
 ἐπισκόπους τὴν Ἀνατολὴν μόνον διοικεῖν, φυλαττομένων τῶν ἐν τοῖς
 30 κανόσι τοῖς κατὰ Νίκαιαν πρεσβείων τῇ Ἀντιοχείῳ ἐκκλησίᾳ, καὶ
 τοὺς τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ἐπισκόπους τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν μόνον
 καὶ τοὺς τῆς Ποντικῆς τὰ τῆς Ποντικῆς μόνον καὶ τοὺς τῆς Θράκης
 τὰ τῆς Θράκης μόνον οἰκονομεῖν ἀκλήτους δὲ ἐπισκόπους ὑπὲρ διοί-
 κησιν μὴ ἐπιβαίνειν ἐπὶ χειροτονία ἢ τισὶν ἄλλαις οἰκονομίαις ἐκκλη-

5. ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ἡπὸ τῶν 6. εὐδοία 7. τύφος 10-11 κ' 11. Ἐν τῇ
 ἡα κανὼν ἀντιοχείας κ 14. λδ 19. ια Ἐν τῇ ἡα κανὼν ἀντιοχείας ιασκ
 28—σ. 303, 1. καὶ ὁ βος—ἐκκλησιαστικαῖς πρόσθετα ἐν τῇ κάτω ἡα διὰ παρα-
 κρηπτικῶν σημείων δ 24. β

Δύο ἀναφοραὶ μητροπολίτου Μονεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην 313
σιαστικαῖς. Διὰ ταῦτα πάντα εἴρηται τὰ ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ καὶ οὐ
μητροπόλει.

Ἄλλὰ μὴν, εἰ καὶ τοῦτο δοθεῖν, σφόδρα τινὸς βιασμένου, λέγω
δὴ τὸ τὴν ἐπαρχίαν ἀντὶ μητροπόλεως ἐκλαμβάνεσθαι τῷ κανόνι, οὐ
μόνον αὐτὸν οὐ δικαίως, ἀλλὰ καὶ πασῶν σχεδὸν ἀποστερεῖ τῶν ἐπι- 4
σκοπῶν. Ὅρα γάρ. Καθαρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ἀβίαστα τηρεῖσθαι τὰ
προσόντα αὐτῇ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀνωθεν διορίζεται δίκαια κατὰ τὸ πά-
λαι κρατήσαν ἔθος. Καὶ λοιπὸν, κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος ἐξ
ἀρχῆς καὶ ἀνωθεν τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια, οὐκ ἔχειν δεῖ τὴν μη-
τρόπολιν Κορίνθου ἐπισκοπᾶς. Ὑπὸ γάρ τὴν τοῦ Ῥώμης ἐπικράτειαν 10
οὔσα ἐπισκόπους οὐκ ἐχειροτόνει. Ὑπὸ ἐκείνου γὰρ πάντες οἱ ἐπαρ-
χιῶται τὴν σφραγίδα τῆς χειροτονίας ἐδέχοντο, ὡς περ εἰσέτι καὶ νῦν
διασωζόμενον ἐκεῖσε τοῦτο φαίνεται. Καὶ μὴν οὐδὲ πρὸς τοῦτο, λέγω
δὴ πρὸς τοῦ τὰ προσβεῖα τὴν μεγάλην τῶν πόλεων Ῥώμην λαβεῖν καὶ
πασῶν τῶν ὑπὸ αὐτὴν ὡς περὶ κεφαλὴν γενέσθαι καὶ τοὺς ὑπὸ αὐτὴν 15
χειροτονεῖν ἐν ταῖς τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἡμέραις καὶ τῶν προσε-
χῶς μετ' ἐκείνους καὶ ἔτι τῶν μετ' αὐτοὺς ἀπὸ μέχρι παμπόλλων τῶν
χρόνων ταῦτα δὲ φημι ἐπειδὴ καὶ τὰ πάνυ παλαιὰ κινεῖν δέδοκτο
οὐδ' ἐν ἐκείναις τοῖς χρόνοις ἐχειροτονοῦντο πρὸς τοῦ Κορίνθου ἐπί-
σκοποι, ἕκαστος δὲ τῶν ἐπισκόπων ἐπίσκοποι γὰρ ἐκαλοῦντο τηγι- 20
καῦτα κοινῶ ὀνόματι πάντες· σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ψηφίζων ἐπαρχιῶ-
ταις ἑαυτοῦ κατελίμπανε διάδοχον, καὶ τοῦτο μέχρις ὅ τι πλείστον
ἤρκεσε τῶν χρόνων. Εἶτα οἱ κατὰ καιροὺς βασιλεῖς ὑπετύπων καὶ
ἐπεκύρουν ἕκαστα θεσπίσμασι τε καὶ διατάξεσι, τῶν ἐπαρχιῶν ἀπο-
τεμνόμενοι καὶ μερίζοντες, ταῖς προ||καθημέναις ὑπέταττον τὰς ἡττους 25
τῶν πόλεων κατὰ τὸ ἀνήκον αὐταῖς ἀξίωμα, ἐν ταῖς ἡττοσι θεσπίζον-
τες ἐπισκόπους ἐγκλισητᾶν, συνεπιφημιζουσῶν ἐκείνοις καὶ συνευδο-
κουσῶν ἐν πᾶσι τούτοις καὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς θείων καὶ
ἱερῶν συνόδων. Καὶ λοιπὸν, εἰ τὸν κανόνα δεῖ φυλάττεσθαι κατὰ τὸ
πάλαι κρατήσαν ἔθος, δεῖ αὖ καὶ τὴν Κορίνθον καὶ τὰς μητροπόλεις 30
πάσας ἐπισκοπῶν ἐρήμους καὶ τὰ πατριαρχεῖα μητροπόλεων εἶναι.
Ἄλλ' οὗτ' ἐκεῖνα οὔτε ταῦτα φαίνονται πεπραχότες οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ
πατέρες, πᾶσαι τε μητροπόλεις τὰς δεδομένας αὐταῖς ἐπισκοπᾶς ἀναμ-
φιδόλως κέντηνται, καὶ, εἰ πᾶσαι, δεῖ αἶρα καὶ τῇ μητροπόλει Μο-
νεμβασίας, ἐκείνων οὔση μὲν, κατ' ἐκείνας εἶναι καὶ τὰς ἑαυτῆς ἔχειν 35
ἐπισκοπᾶς κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος.

Ἐξῆς τὸν δωδέκατον τῆς τετάρτης ἐπάγει συνόδου κανόνα, καὶ οὐδ' αὐτὸν ἐκτίθησι πάντα, ἀλλὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ μέρος ἀποτεμνόμενος τίθησιν. Ἡμεῖς δὲ, ἄνωθεν αὐτὸν ἐκθήσαντες, θεωρήσωμεν τὴν αὐτοῦ πᾶσαν ἀκρίβειαν καθαρῶς. Ἦλθον εἰς ἡμᾶς ὡς τινες παρὰ τοὺς ἐκ-
 5 κλησιαστικοὺς θεσμοὺς προσδραμόντες δυναστείαις, διὰ πρακτικῶν τύπων τὴν μὲν ἐπαρχίαν εἰς δύο κατέτεμον, ὡς ἐκ τούτου δύο μητροπολίτας εἶναι ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ. Ὁρίσσε τοίνυν ἡ ἅγια σύνοδος τοῦ λοιποῦ μηδὲν τοιοῦτον τολμᾶσθαι παρὰ ἐπισκόπου, ἐπειδὴ τὸν τοιού-
 10 τος ἐπιχειροῦντα ἐκπίπτειν τοῦ ἰδίου βαθμοῦ ὅσοι δὲ ἤδη πόλεις καὶ τάξεις. Τίς ἄρα, τίς ἀνήγγειλεν, ὡς τις τῶν πώποτε Μονεμβασίας προσέδραμε δυναστεία τι, ἢ διὰ τίνων πρακτικῶν τύπων, τοῦτο δ' ἐστὶ δι' ἀντιγραφῆς βασιλικῆς, τὴν μίαν ἐπαρχίαν Πελοποννήσου εἰς δύο κατέτεμεν, ὡς ἐκ τούτου δύο μητροπόλεις ἐν Πελοποννήσῳ γενέ-
 15 σθαι; Καὶ μὴν εἰς πενταδικὸν ἐτέλεσαν ἀριθμὸν, ἅς καὶ στέργει καὶ τιμᾶ καὶ χειροτονεῖ διὰ παντὸς ἐν αὐταῖς ἡ ἅγια τοῦ θεοῦ καὶ μεγάλη ἐκκλησία μητροπολίτας, ἐξαρχούσης αὐτῶν τῆς Μονεμβασίας καὶ βαθμῶ καὶ πρωτείας καὶ τοῖς ὅλοις ἀρχιερατικοῖς ἐθίμοις. Καὶ Κορίνθου μὲν καὶ τῶν ἄλλων πρώτην αὐτὴν ἀπέφηνας διὰ πάντων, ἐπισκοπῶν δ' ἀποστερεῖς; Καὶ οὐκ ἔξεστι τὴν μείζω φέρειν ὅσα δέ-
 20 ὄνται τοῖς ἐλάττωσιν αὐτῆς; Πῶς δ' ἂν εἴη πρώτη πάντων καὶ ἐξαρχος; Καὶ τῷ μὲν ἐθνικῶν ἐξάρχοντι λόγος οὐδεὶς ἐπισκοπῶν ἄρχοντι πάλαι καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας ἐπισκοπῆς οὔσης, ὁ δ' ἐξαρχος (τοῦ) τῶν ἐθνικῶν πάσης γὰρ Πελοποννήσου, ἐν Πελοποννήσῳ δὲ καὶ αὐτός· ἐπισκόπους ἔχειν καὶ χειροτονεῖν οὐχ ἔξει, ὁ καὶ προνόμιον
 25 πάλαι ποτ' ἔχων ἐν πάτῃ Πελοποννήσῳ χειροτονεῖν, εἰ δεήσοι, εἰ καὶ ὁ χρόνος ὑπέστυρεν αὐτὸ καὶ κατημάυρωσε ταῖς ἐκεῖσε τοπικαῖς ἀνωμαλίαις καὶ ταραχαῖς τῶν ὑπὸ τὴν βασιλείαν τελούντων εἰς τυραννίδα σφᾶς αὐτοὺς μεταπεττευσάντων, ἄρτι δὲ θεοῦ προνοίᾳ καὶ τῶν θειοτάτων αὐτοκρατόρων ἀπεσχορακισθέντων καὶ Πελοπόννησον σχε-
 30 δὸν πᾶσαν ὑφ' αὐτοῖς παιησαμένων καὶ τὴν πάτριον ἐλευθερίαν τοῖς ἰδρῶσι καὶ πόνοις ἀποχαρισάντων αὐτῇ; Ποῦ τοίνυν τοιοῦτόν τι τῷ Μονεμβασίας πώποτε πέπρακται, ὡς ἐπάγειν κατ' αὐτοῦ τὸν κανόνα
 4. 129^α τοῦτον, ὃν καὶ παρασιωπᾶσθαι || τὸ τελευταῖον ἔθηκας, κομμάτια τινα

1. ἰβ' δ' 2. ἀποτεμνόμενος 4. ὡς τινες 8. τολμᾶσθαι 10. ὡς τίς
 15. διαπαντός 19. οὐχ 20. ἐλάττωσιν 22. τὸ ἐπισκοπῆς πρόσθετον ἄνω-
 25. δεήσῃ 28. αὐτοῖς 29. ἀποσχορακισθέντων

τυναγείρων καὶ συνείρων, ἐνθῶν ἀρχὴν, ἄλλοθεν μέσον, ἐτέρωθεν ἐπιτελεύτιον ἐραυιζόμενος, διάφορα πάντα πρὸς ἄλληλα, πρὸς τὴν προκειμένην σοι λέγω πραγματείαν, οὐχ αὐτοῖς, ἄπαγε, βραχὺ τάχα καὶ πολύχρουν ἐξόφανας ἐνθύμα, τὸν κατὰ τὴν παροιμίαν ἐκείνον δὴ μιμησάμενος κολοιδόν;

Ἴδωμεν δὲ καὶ ὁ προτίθης τοῦ κανόνος ἐν τούτοις τούτου· «Ὅσαι δὲ ἤδη πόλεις διὰ γραμμάτων βασιλικῶν τῷ τῆς μητροπόλεως ἐτιμήθησαν ὀνόματι μόνης ἀπολαυέτωσαν τῆς τιμῆς καὶ ὁ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς διοικῶν ἐπίσκοπος, σωζομένων δηλονότι τῆ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τῶν ἰδίων δικαίων». Ὡς μὲν οὖν ὁ κανὼν οὗτος οὐχ ὀρίζει μὴ ἐξεῖναι τοῖς βασιλευσὶ, τοῖς καὶ ἀφελεῖν καὶ προστιθέναι δυναμένοις, τινῶν ἐπισκοπᾶς μητροπόλεων, τοῦτ' ἤδη σαφὲς καὶ δῆλον τοῖς ἀκρωμένοις. Τὸ γὰρ φάσκειν σώζεσθαι τῆ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τὰ οἰκεία δίκαια οὐ περὶ τῶν ἐνοριῶν ἐκείνης ὁ λόγος ἐστὶ τῷ κανόνι. Πῶς γὰρ οἱ γε εἰδότες πρὸ αὐτῶν καὶ καθ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς βασιλέων τὰς ἐνορίας μετατεθειμένας καὶ τὸ ἀνήκον καὶ συμφέρον ταῖς ἐπαρχίαις καὶ πολιτείαις καὶ τοῦθ' ὑπ' αὐτῶν συνιστάμενον καὶ συνευδοκούμενον καὶ κανόνι μᾶλλον βεβαιούμενον, τῷ φάσκοντι πρὸς αὐτῶν «Ἐἴ τις ἐκαινίσθη πόλις ἐκ βασιλεύς ἢ καινισθεῖη τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἢ τάξις ἀκολουθεῖτω»;

Οὐ τῆς αὐτῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς δέκατος ἑβδόμος ὁ παρὼν τετάρτης συνόδου κανὼν, οὐκ αὐταῖς λέξεσιν οὕτω διορίζεται; Οὐ διὰ πάντων οὕτω πέπρακται; Οὐ γὰρ ἔχει τις εἰπεῖν ὡς γέγραπται μὲν, τὸ πέπρακται δὲ, ὡς περ ἄλλοις συνέβη τισὶν γεγράφθαι μὲν, οὐ πεπράχθαι δέ. Πῶς οὖν ὁ γ' ἐποιοῦν καὶ κανόνι συνίστων ἠκρόρουν ἂν καὶ αὐτοῖς ἐναντία ἐκανόνιζον; Πῶς τοῦτό γε λόγον ἔχον φανεῖν ἂν; Ἀλλὰ τοῦτ' ἐστὶ μᾶλλον, εἰ δεχθεῖη ἂν τις· ἀλλὰ τοῦτ' ἐστὶ μᾶλλον τὸ τὸν ἐκ νέου τετιμημένον ἐμμένειν οἷς τετίμηται τούτῳ καὶ προσκεκῶρωται καὶ μὴ κατεπεμβαίνειν δι' ἑαυτοῦ τῶν δικαίων τῆς κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλεως, ἠγουν τῆς πρώτης. Οὐδὲ γὰρ εἰ λέγεται κατὰ ἀλήθειαν ἐκείνη μητρόπολις, ἢ νεωστὶ τετιμημένη ἐφευσμένη ἐστὶ, ἀλλ' ὡς προτέρᾳ δηλονότι καὶ σώζεσθαι κάκεινη πάντα τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐαθέντα δίκαια, τὸ φιλάδελφον καὶ ἀτάραχον ἐκατέρωθεν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ πατέρες αὐτοῖς προμνηστευόμενοι καὶ τὸ μὴ ἐπιπηδᾶν

2. ἐραυιζόμενος 9 (καὶ κατωτέρω) δη²⁷ 22. ^ο 23. δ⁷⁵ 24. τίς
28-29. ἐστὶ μᾶλλον 34. εἰαθέντα

ἑτέρου δικαίους, ὡς ἂν καὶ οἱ θεοὶ καὶ ἱερεῖς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν πατέρων βεβαιῶνται κανόνες. Φασὶ γὰρ «Μηδένα τολμᾶν ἐξω τῶν ἑαυτοῦ ὄρων χειροτονίαν ποιῆσθαι εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένας αὐτῷ πόλεις καὶ χώρας». Καὶ πάλιν «Μηδέν τι πράττειν περιττὸν ἕκαστον, ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν ὅσα τῇ αὐτοῦ παροιμία ἐπιβάλλει καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις». Ἄλλως τε καὶ οὐ πάσαις δέδοται πρὸς τῶν κρατούντων ταῖς πόλεσιν ἔχειν ἐπισκοπὰς, ἀλλ' ἴν' εἰς αὐτὰς δέδοται μὴ ἔξεστι καταπεμβαίνειν ἀλλ' οὐ γὰρ οὐχ εἰς δέδοται.

Εἰ δὲ ταύτοις οὐκ ἄρκει ταῖς εἰρημένοις ὑπὲρ τοῦδε τοῦ κανόνος, οὕτως ἐκλαμβανόμενου καὶ οὐχ ὡς δεῖ, ἀλλ' ὡς ἐθέλω, ἐρεῖς, πείσθητι ταῖς ἐξηγηθεῖν αὐτοῦς, μὴ φυλάττεσθαι τοῦτον φάσκουσι τὸν κανόνα. Ὅτι δ' ἐν τῇ σιγγιλίῳ καὶ τοῦτο γέγραπται «Τὸ δὲ καὶ ἐπισκοπὰς ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶσαι τῇ καινισθείῃ πόλει παρὰ πάσας κανονικὴν τυγχάνει καὶ νόμιμον παρατήρησιν» οὐδὲ γὰρ ἔχει τις εἰπεῖν τοῦτο οἰκονομίαν. Φησὶ γὰρ ὁ μέγας Κύριλλος «Εἰ τις τῶν δοκούντων ταῖς θεοφόροις πατράσι σαλεύει τι, οὐκέτι τοῦτο οἰκονομίαν κλητέον, ἀλλὰ παράδοσιν καὶ προδοσίαν δόγματος καὶ περὶ τὸ θεῖον ἀσέδειαν».

Καὶ τάδε μὲν ταύτη. Ἀλλὰ τίς ἂν τῶν καὶ ὀπωροῦν τὴν θεῖαν εἰδότην Ἰεραφὴν τῷ κείνου σκοπῷ τὸν εἰρημένον φήσειε συμφωνεῖν κανόνα; Τίνας δὲ καὶ προδότας περὶ τὰ δόγματα καὶ περὶ τὸ θεῖον ἀσεδεῖς; ποίους τῶν βασιλέων, οἱ ταῦτ' ἐκύρωσαν, ποίους τῶν πατριαρχῶν, οἱ ταῦτ' ἐκείνοις συνέπραξαν; ποίους τῶν συνόδων, αἱ τούτους ἐπεφήμισαν; Ἀλλ' ἵνα τοὺς κάλαι παρῶ, ἄρα μὴ τὸν χρυσοβούλλαις συστήσαντα καὶ τιμήσαντα φήσῃς; Καὶ οὐκ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ τὴν ὀρθοδοξίαν ἀποδοῦς τῇ τοῦ δεσπότη Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ; οὐχ ὁ καθ' ἑκάστην ἐνιαυτοῦ περίοδον διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς καὶ τὴν πρώτην τῶν νηστειῶν Κυριακὴν, ἣν τῆς ὀρθοδοξίης ἅπαντες οἱ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἔχόμενοι σεβόμεθα καὶ λέγομεν, κἂν τῇ μεγάλῃ καὶ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ κἂν ταῖς ἑκασταχοῦ εὐφημούμενός τε καὶ ὀμνούμενός καὶ τῇ αἰωνίᾳ τῶν ἀγαθῶν παραπεμπόμενος μνήμῃ; οὐχ ὁ μέγας ἐν πατριαρχαίς Ἀθηνάσιος ὁ ταῦτα συνευδοκήσας, ὁ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ βίῳ καὶ πράξεσιν τῇ ἀγιωσύνῃ μαρτυρούμενος; Οὐχ

2-8. Ἐν τῇ ᾠχ̄ κατῶν τῶν ἁγίων ἀποστόλων λέ̄ 3. ποιῆσθαι ἐξω τῶν αὐτοῦ ὄρων
 4. Ἐν τῇ ᾠχ̄ κατῶν τῶν αἰτῶν λέ̄ 9. ἀρκη 10. Τὸ ἐρεῖς πρὸς-
 θετον ἄνωθεν 15. εἰς 16. εἰς 27. γεγωνός 28. ᾱ

ἢ σὺν αὐτῷ θεῷ καὶ ἱερὰ σύνοδος τῶν τοσοῦτων ἀρχιερέων ; Οὐ πάν-
τες οὗτοι. ἵνα τοὺς μετ' ἐκείνους πάντας θειοτάτους αὐτοκράτορας καὶ
μακαριωτάτους πατριάρχας ἔασι. οὐκ ἐκεῖνοι· τούτων τὰ μὲν ἐπρα-
ξαν, τὰ δ' ἐπακύρωσαν προγεγενημένα : (Οὗτοι πάντες ἐνοχοὶ τῷ τοῦ
μεγάλου Κυρίλλου κανόνι : Ἀλλ' εἰ τούτους, ἴσα μὴ καὶ τοὺς πρὸς
αὐτῶν πάντας φῆς, οἱ τούτοις ἔδωκαν τὴν ἐξουσίαν νόμοις καὶ κανόσι
τοιούτοις ποιῆν, μᾶλλον δὲ πρότερον ἐκεῖνοι ταῦτα καταπράξαντες.

Τί τοίνυν εἰς μαρτυρίαν προτείνεις τὰ μηδεμίαν ἁρμονίαν καὶ συν-
δρομὴν μαρτυρίας ἔχοντα : Τὸ γὰρ μαρτυροῦν συμφωνοῦν εἶναι δεῖ
καὶ συντρέχον τῷ μαρτυρουμένῳ, ἵν' εἴ τι καὶ συναχθεῖ τῆς μαρτυ-
ρίας, πρὸς θεμελίου λόγον εἴη καὶ σύστασιν ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ καὶ δὴ
μαρτυρεῖται. Τὸ δὲ ποῖαν ἐμφέρειαν δείκνυσιν ἢ τοῦ παρόντος κανό-
νος δύναμις λέγε πρὸς τὴν προκειμένην σοι πραγματείαν ἢ μεταχεί-
ρισιν. Τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅπερ ὁ κανὼν βούλεται ὡς τὸ δοκοῦν τοῖς θεοῖς
πατράσι δογματικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, πνευματικῶν καὶ ἄλλως ἐν οἷς ἢ
βασιλεία τῆς ἐκκλησίας ἐπιταί, ἀλλ' οὐχ οἷς ἢ ἐκκλησία τῆ βασιλείᾳ
προδιδάσεις ἐκκλησιῶν, μεταθέσεις ἐπισκοπῶν, ἀρχιεπισκοπῶν, μητρο-
πόλεων, πατριαρχείων, ἐξαρχιῶν, ἐπαρχιῶν ἐκ νέου ἀνακαινίσεις καὶ
συστάσεις καὶ αὐ μεταθέσεις αὐτῶν καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις ὅτι
τῶν δοκούντων καὶ πρῶτον εἰρηγμένων τοῖς θεοῖς πατράσιν ἀσεθείας
εὐθύνη καθυποβάλλεται, οὐ τῶν ὑστερον τούτων καὶ δεδομένων καὶ
πραττομένων καὶ θαυμαζομένων. Καὶ τὸ δοκούντων ἐνταῦθα οὐ τῶν
διςπερ ἐν ὑπολήψει νομιζομένων ἀμφιδόλως ἀν ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τῶν
κυρίως φαινομένων καὶ ὁμολογουμένων. Οὕτω γὰρ ἢ τοῦ παρόντος κα-
νόμος ἀκρίβεια σύμφωνος τῇ ἑαυτῆς τέλει φανήσεται. Τὸ δὲ καὶ ἐπι-
σκοπὰς ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶσαι τῇ καινισθείᾳ πόλει παρὰ πᾶ-
σαν τυγχάνει κανονικὴν καὶ νόμιμον παρατήρησιν, ὅτι μὲν οὐδεὶς
τοῦτο νόμων ἢ κανόνων φησί καὶ αὐτός φησί ὅτι δ' ἀληθές, οὐχ οὕ-
τως ἔχει, τοῦναυτίον μὲν οὖν ἅπαν καὶ πρὸς τῶν γεγονότων καὶ τῶν
γινομένων καὶ τῆς τῶν || πραγμάτων ἀκολουθίας εὐροί τις ἂν. Καὶ
μαρτυροῦσί μοι τῷ λόγῳ τὰ μυρία ἐκεῖνα εἰρηγμένα καὶ οἱ ταῦτα συν-
ιστάντες νόμοι καὶ κανόνες. Τὰ δὲ κολλὰ παραλείπω, φεύγων τὸ μη-
κος τοῦ λόγου.

Τὸ δὲ παρενεῖραι καὶ προσπαραγράψαι τούτῳ καὶ τοὺς μηδ' ὁσον-
οῦν τῷ τῆς ὑποθέσεως ἐπιβάλλοντας σκοπῷ μηδ' ἴκταρ, τὸ τοῦ λόγου,

8. ἐπραξαν 7. ταῦτα 8-9. συνδρομὴ 13. εἰ 13-14. μεταχείρισιν 24. αὐ-
τός φησί 29. τίς 30. μαρτυροῦσι

ἀλλ' οὕτω μόνον ἐκτεθεῖσθαι φέροντας ὄνομα καὶ φωνήν κανόνων ἱερῶν, ὡς ἂν τοῖς ἀκεραιότεροις τῶν ἀκρωμένων νομίμως καὶ κανονικῶς διευθετεῖσθαι ταῦτα δόξῃ πρὸς θεοῦ καὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν κανόνων, πόσης ἂν εἴη τῆς περιεργίας καὶ ὑποβολῆς τὰ τοιαῦτα, οὐ γὰρ εἶπομ' ἂν εὐηθείας καὶ ἀκεραιότητος καὶ ἀδοκιμασίας πρὸς τὸ καταπράξασθαι τὸ βουλόμεγον σφίσιν αὐτοῖς. Λέγουσι τοίνυν, ὅτι πλημμελῶς δέ τινος ἐπισκόπου τὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ διοικήσαντος καὶ ἑτέροις τῆς ἰδίας ἐνορίας παραχωρήσαντος, εἰ καὶ γράμματα προὔβησαν, οὐκ ἀποκλεισθήσεται ὁ μετὰ τοῦτον χειροτονηθῶμενος ἀναζητεῖν τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας τὰ δίκαια, κἂν πολὺς ὁ μεταξὺ παρελθῶν εἴη χρόνος. Εἰ δὲ καὶ βασιλικῆ διατάξει εἴποι τις αὐτὸ γεγενῆσθαι καὶ διαγνώμῃ συνοδικῆ, ἀλλ' ἀπολλυμένης πάντως τῆς Κορίνθου ταῦτα ἐγίνετο· ἧς ἐπανελθούσης τὴν σήμερον τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ καὶ τὴν αὐτῆς ἐλευθερίαν ἀπολαυούσης, ἀναγκάζεται πάντως καὶ ὁ Κορίνθου, τῷ ὄντι νῦν ἀπολαβὼν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν μητρόπολιν, ὡς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ καλεῖσθαι Κορίνθου· τὸ πρότερον γὰρ φιλὸν ὄνομα ἦν, πραγμάτων ἐστερημένον· ἀνακαλεῖσθαι τὰ ἑαυτῆς ἀφ' ὧν ταῦτα κατέχονται, ὡς περ οἱ ἀπὸ αἰχμαλωσίας οἴκαδε ἐπανασωθέντες ».

Ἐπολλὰ μὲν οὖν εἰπεῖν ἔχων περὶ τῶν ἤδη τούτοις εἰρημένων, παρήσω, τὸν τοῦ λόγου δεδιῶς ἀεὶ κόρον. Ὅτι δὲ οὔτε τῶν χρηματισάντων πάντων μητροπολιτῶν οὐδεὶς Κορίνθου ἢ παρήκεν ἢ πέπρακεν ἢ ὅπως δῆποτε παρεχώρησεν ἐξ ἀμελείας ἢ ἐξ ἡστινοσοῦν αἰτίας ἐκείνας δὴ τὰς ἐπισκοπὰς πρὸς τινα τῶν τῆς Μονεμβασίας, οὐδὲ πολλῶν μοι δεῖ λόγων. Αὐτὸς γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως οὖν ἢ τί καὶ βουλόμενος, εἰ μὴ ὅπερ ἔφην πρὸ μικροῦ, ταῦτα προσυφαπλώσασαι αὐτοῦ τῷ λόγῳ, παρίστησι πάλιν ὡς εἰ καὶ διατάξει βασιλικῆ καὶ διαγνώμῃ συνοδικῇ ταῦτα ἐγένοντο. Τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει πολλοῦ γε καὶ δεῖ ἐπιβεβαιῶσθαι μὲν οὖν καὶ ἐπικεκυρῶσθαι τὴν τῆς Μαίνης ἐπισκοπὴν δι' ἐκείνων τῇ Μονεμβασίᾳ πάντων ἀκούεις γὰρ αὐτῶν ὡς προκατεῖχον ταύτην· ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτων τῶν ἐχόντων καὶ ταῦτα μεταποιεῖν καὶ μετατιθέσθαι δέδοται. Τί τοίνυν τὰ πρόδηλα καὶ σαφῆ τοῖς ὀρθοῖς οὐχ ἤτιον ἢ πᾶσι τὸν ἥλιον οὐδ' αὐτὸς οὐθ' οὕτω τούτοις χρῆσθαι, ἀλλ'

5. καὶ ἀδοκιμασίας ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ἡα : καὶ ἀκεραιότητος 6. Ἐν τῇ ἡα διαγορευόντων οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες 7. αὐτοῦ 9. προὔβησαν

10. αὐτοῦ 11. τίς 12. ἀπολλυμένης 14. αὐτῆς 15. τῶν 16-17. τῶν 18. τῶν 26. προσυφαπλώσασαι αὐτοῦ 33. οὕτω ἐκ τοῦ οὕτως διαξασθέντος τοῦ :

ἐκτίθης ὡς ἐθέλεις αὐτά. Τὸ δ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ἄρτι τότε γεγονέναι τὴν Κόρινθον καὶ χειροτονηθῆναι Κορίνθου μητροπολίτην τίνα γε λόγον ἔχει πρὸς τὸν τῶν ἐπισκοπῶν λόγον; Οὐδὲ γὰρ δὴ καὶ αἱ ἐπισκοπαὶ τῆς τῶν Λατίνων δουλείας μετὰ τῆς σφῶν αὐτῶν μητροπόλεως τηνικαῦτα ἠλευθερώθησαν, ἀλλ' ἦσαν ὑπὸ Ῥωμαίοις αὐταὶ πλείους ἢ χρόνους ἑκατόν. Πῶς ἂν, εἰ μὴ γε δ' ἕτερόν τι, ἀλλ' οὐκ ἂν δι' ἢ ἔλεον ὡς ἀπεωσμένῳ καὶ τῆς αὐτοῦ καθέδρας πεφυγαδευμένῳ οὐδενὶ τῶν πρότερον Κορίνθου οὐθ' ὑπὸ βασιλέων τῶν πάντων τινός, οὐθ' ὑπὸ πατριαρχῶν, οὐθ' ὑπὸ κριτηρίου τινός τούτων παρεῖντο, ὅπερ ἂν ἴδοι τις ἐπὶ γε τῶν εὐγνωμόνων ἀνδρῶν κάπτι πᾶσι τοῖς κακοπραγοῦσι πρὸς ἔλεον τῶν δυστυχούντων ἐπιρρεπόντων πάντων συμβαῖνον καὶ περιθαλπόντων αὐτοὺς καὶ τῶν ἰδίων μᾶλλον εὐποιούντων ἐκείνους, ἀλλ' οὐ τῶν ἀνηχόντων ἀποστερόντων αὐτοῖς. Ἄλλ' ἴσως ἔρεις, ὡς ἡ Κορίνθου χηρεύουσα μητρόπολις πρὸ τοῦ τὸν ἀντικρινόμενον τῆ Μονεμβασίας ἐγκαθιδρυθῆναι τῷ θρόνῳ ταύτης διὰ τὸ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν τελεῖν ἐπικράτειαν ἐτύγχανεν. Ἄλλὰ γε δὴ καὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους καὶ πρὸ ἐκείνου δὴ ὁ κύριος Ἰσιδώρος ἐκεῖνος Κορίνθου κεχειροτόνητος καὶ χρόνους ἦν ἱκανοὺς καὶ πρὸ τούτου ὁ κύριος Θεόκλητος ἐκεῖνος καὶ πρὸ αὐτοῦ δ' αὐτὸς τι κλειστοί. Καὶ λάμβανε δὴ τὴν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων μαρτυρίαν σιγιλλίων τῶν περὶ τῆς Ζεμενάς ἀντιποιουμένων προστιθέναι τοῖς Κορίνθου δικαίοις. Περὶ ταύτης γὰρ ἴσως καὶ τινα φιλονεικίαν εἶχον. Περὶ δὲ γε τῆς Μαίνης οὐδ' ὄναρ τις ἐκείνων ὤρετο λαγχάνειν τῆ Μονεμβασίας δίκην, μὴ ὅτι γε ἕκαστος οὕτω τὰ καλῶς καὶ ἐδραίως καὶ τοσοῦτοις ἀραρότα κείμενα χρόνους δικαίως, νομίμως, γνησίως καὶ διὰ πάντων εὐλόγως ἐπηρεῖα τινῶν ἀνατέτραπται σήμερον καὶ ἀντέστραπται τὰ καλὰ ἐκεῖνα πάντα.

Λοιπὸν τοιγαροῦν ἐστὶν ἐπιθεῖναι τοῖς πᾶσιν αὐτῇ λελεγμένοις καὶ τὸν πέμπτον τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου κανόνα, ὃν καὶ καθάπερ τινὰ ἱερὰν ἀγκυραν ὑποθεῖς αὐτοῦ τῇ πράξει καὶ τοῖς προβεβλημένοις πᾶσι κανόσιν αὐτῆ καταπαύει τὸν λόγον καὶ δι' αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν πᾶσαν σχεδὸν συμπεραίνει. Ἴδωμεν τοίνυν καὶ αὐτόν: Τὰ μὲν νεωστί, φησὶν ἀνεγενεχθέντα, ἀμαυρὰ ὄντα καὶ καθ' ὄλου λανθάνοντα, σκοπού-

γεγονέναι
 1. γενέσθαι 2. τίνα 3. συνεχεώρητο ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ᾠφ: Γ' ἢ
 παρῖντο 12-13. ἐκείνοις 18. αὐτοῖς ἀποστερόντων 15. ἐγκαθιδρυθῆναι
 22. τίς 23. λαγχάνειν—μὴ συνασφιγμένα ἐν τέλει τοῦ στίχου καὶ μέχρι πέρην
 ἐν τῇ ᾠφ 24. τοσοῦτοις χρόνοις 25. καθάπερ τινα 31. Τὸ καὶ πρόσθετον
 ἀνωθεν 32. ἀμαυρὰ καθόλου

μενα παρ' ἡμῶν τυπωθήσεται, περὶ δὲ ὧν φανερωτέρως ἢ θεία Γραφή ἐθέσπισεν οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔπεσθαι. Ἡ τῆς ἀκαίρου ταύτης ἐκθέσεως, ἢ τῆς τῶν ἱερῶν κανόνων μεταθέσεως, ἢ τῆς τοσαύτης εὐχερείας τοῦ γράφοντος, οὐ γὰρ ἂν εἶπομι τούτων ἠ ἀγνοίας. Αὐτὸς μὲν οὖν οὐκ ἀπορῶν οἷς τῶν λόγων χρήσομαι, ἀπορῶ πῶς ἂν καὶ τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων δικαίων καὶ μῆτε μηδὲν εἶπειν τῶν ἐμοὶ προσηκόντων μὴ φθέγγεσθαι μῆτε κ' ἐκείνοις ὑπ' ἐμοῦ φλαυρὸν τι καὶ μάταιον κατὰ τὸ προσήκον ἐκατέροις ἐπενεχθῆναι χρήσοιμι. Θεοῖς γὰρ οὐσιν ἐκείνοις καὶ ὅπωςδῆποτε περὶ πρᾶξις ἀνδράσι τί μὴ καὶ εὐφημία προσήκει. ἐμοὶ τε τοῦτο σχήματ' ἔχοντί γε καὶ προαιρέσεως οὐχ ἕττον ἔστι τὸ μὴ φυλάξασθαι λέγειν καλῶς κακὸν τοῦ ἰδικῆσθαι καὶ σιωπᾶν ὅσα μοι τοῦ λέγειν εὐλογά τε καὶ δίκαια ἢ δὴ καὶ γενήσεσθον προκόντως. Τὸ μὲν οὖν μὴδ' ἐνταῦθα τὸν θεὸν καὶ ἱερὸν κανόνα πάντα ἐκθεῖναι δὴλον ἄλλὰ, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος παρῆς, τὸ μέσον ἐφήπλωσε τοῖς αὐτοῦ γράμμασιν. || Ἀναγνωστῆρον δὲ τὸν κανόνα καὶ λεκτέον πάντα. ἵνα γένοιτο φανερὸν ἅπασιν, ὡς οὐδὲν, οὐδὲ τὸ οἰονοῦν, οὐδὲ τὸ σμικρότατον οἷς βούλεται συνᾶδοντα. Ὁ δὲ κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένῃ πέμπτος συνόδου, κἄν ἐκεῖνος καὶ τοῦτο παρήκεν, ἀπολελυμένως οὕτως εἰρηκῶς τῆς ἐν Καρθαγένῃ, «τὴν τῆς ἀπληστίας ἐπιθυμίαν, τὴν τῶν κακῶν ἀπάντων μητέρα εἶναι οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὃεον ἔχειν, ἵνα μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις ὅροις κατακέχρηται, μηδὲ ἵνα διὰ κέρδος τοῦς τῶν πατέρων ὄρους τις ὑπερβαίῃ μηδὲ ἵνα παντοίως τινὶ κληρικῷ ἐξὸν εἶη ἀπὸ οἰουδήτινος πράγματος τόκον λαβεῖν. Καὶ τὰ μὲν νεωστὶ ἀνενεχθέντα, ἀμαυρὰ ὄντα καὶ καθ' ὄλου λανθάνοντα, σκοπούμενα παρ' ἡμῶν τυπωθήσεται, περὶ δὲ ὧν φανερώτατα ἢ θεία Γραφή ἐθέσπισεν οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔπεσθαι. ἀκολούθως γὰρ τὸ ἐν λαϊκοῖς ἐπιλήψιμον πολλῶ μᾶλλον ἐν κληρικοῖς ὀφείλει καταδικάζεσθαι». Οὐχ οὗτος ὁ κανὼν; Οὐ περὶ τῶν τοκίζόντων ὁ λόγος αὐτῷ; Οὐ περὶ τῶν τῷ κλήρῳ τῆς ἐκκλησίας μᾶλλον κατελειγμένων, ὡς ἂν μὴδ' ἀφ' οὐτινοσοῦν τοκίζοιεν τρόπου, μὴδ' ἐν ἐτέρων προσήματι λήψεων, τόκου δύναμιν ἐχόντων, ἑαυτοῖς προσπορίζοιεν; Οὐ σαφῶς καὶ προδήλως περὶ τούτων οὕτω φησί; Καὶ τί ἂν τις ταῦτ' ἐρεῖ; Σπουδαζόντων; Ἄλλ' οὐδεὶς ἐρεῖ τὸναντίον μὲν οὖν. Ἄλλ' ἵνα

ὁ. Τὸ ἂν καὶ τὸ τῷ πρόσθετα ἀνωθεν ἢ. Τὸ τι πρόσθετον ἀνωθεν ἢ. χεῖ-
σαιμι
 σωμαι 16. αὐτοῦ 20. Ἐν τῷ ᾧ κανὼν ἢ τῆς ἐν Καρθαγένῃ 22 (καὶ 23).
 μὴδὲ 23. τις 25. ἀμαυρὰ καθόλου 31 (δὲς). μὴδ' 35. τουναντίον

μὴ εἰδῶ τίσι, καὶ τοῦτ' ἐκ πολλῆς φημι τῆς περιουσίας· πρόδηλος γὰρ ὁ κανὼν ἵνα, λέγω, μὴ εἰδῶ τὴν ἐξήγησιν ὑφέλων οὐχ ὡς ἔχει, ἀλλ' ὡς ἐγὼ βούλομαι, πρὸ αὐτῶν ἐκλέγομαι τῶν ἐπεξηγηθέντων αὐτοῦς σαφῶν ἐκείνων ἀνδρῶν. Ἐὰ μὲν νεωστὶ ἀνενεχθέντα, τουτέστιν ὑπομνηθέντα, ἀμυρὰ ὄντα, ἡγουν ἀσαφῆ, σκοτεινὰ καὶ ἀγνοούμενα, τυπωθήσονται· ἃ δὲ ἡ θεία Γραφή ἐθέσπισεν, ἦτοι ἐνομοθέτησε, ὁριζήσεται, περὶ ἐκείνων, οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, τουτέστιν ἀποφαινεσθαι, ἀλλ' ἐπεσθαι καὶ ἀκολουθεῖν τοῖς νενομοθετημένοις. Θεῖαν Γραφήν τοῦς τε ἱεροῦς κανόνας ἐνόμασε καὶ τὰς γραφικὰς ῥήσεις, τὸ *Ὅτι ἐκτικεῖς τὸ ἀργύριόν σου τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ καὶ ὄσα τοικῶτα*. Εἶτα κατασκευάζουσι πῶς αἰτοπὸν ἔστι καὶ ἀσυχρὸν τὸ δανείζειν ἐπὶ τόκοις ἱερωμένους καὶ φασίν, *ὅτι ὅπερ ἐν λαϊκοῖς* καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁρατε, δικαιοτάτοι δικασται, πῶς καὶ ὁ ἐξηγητῆς, καὶ εἰ ὁ κανὼν πᾶσι πρόδηλος, ἀλλ' ὁμοῦ σαφῶς οὕτως καὶ φανερώς περὶ τῶν τοικίζοντων φησί; *Τί οὖν εἶποιτ' ἂν πρὸς τοῦ κανόνα αὐτοῦ πρὸς τοῦτο*; Ἄλλ' ἐγὼ τὸ μὲν ἐξῆς σιωπῶ αἰδοῖ τῶν πραξάντων ἐκείνων καὶ τῶν λόγων αὐτῶν, ἵνα δὲ μὴ μόνον οὐκ εὖ, οὐκ ὀρθῶς, οὐ κανονικῶς, οὐ δικαίως αὐτὸς εὐπορῶ τοῦτ' ἀποφαίνειν, κανόνας δ' οὐκ εὐπορῶ καὶ νόμους τοῦς συνιστῶντας ἢ τὰς πάλαι ποτὲ γεγεννημένας τῇ κατ' ἐμὲ ἐκκλησίᾳ φανοθῆαι πράξεις, φέρε καὶ τούτους εἰς μέσον τιθέντες δεῖξωμεν ὑμῖν διὰ πάντων, εἰ μὴ ἐβελήσετε χεῖρα τῷ δικαίῳ βοήθειας δοῦναι, καὶ τοῦς ἱεροῦς κανόνας καὶ τοῦς φιλευσεβεῖς νόμους καὶ τὰς δυνάμεις πάσας ἐκείνας τῶν βασιλέων, τῶν πατριαρχῶν, τῶν συνόδων, πάντα ἐκεῖνα ἀδικούμενα καὶ τῶν μὴ ὄντων οὐδὲ μίαν οὐχ ἦττω δύνάμιν ἔχοντα. Καὶ λέγε πρῶτον τοῦς νόμους.

Βιβλίον β^{ον} κεφάλαιον β^{ον} τίτλος ς^{ος}.

«Ὅπερ ἀρέσει τῷ βασιλεὶ νόμος ἔστιν, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἐνυπογράφου ὀρίση ἢ διαγιγνώσκων ψηφίσηται ἢ ὅπωςδῆποτε· καὶ λέγονται ταῦτα διατάξεις».

Κεφάλαιον γ^{ον} τοῦ αὐτοῦ.

«Ἡ μεταξὺ δύο τινῶν βασιλέων ἀπόφασις καὶ ἐπὶ τῶν παραπλησίων κρατεῖτω».

1. φημί 4. Ἐν τῇ φζ' Ἐξήγησις τοῦ κανόνα 5. ἡμαυτά 9. ὀρίση: 17—18. ἵνα δὲ μὴ μόνον δις 20. ποτε 21. ὑμῖν ἐκ τοῦ ἡμῖν 28. ἐστὶ 32. Τὸ βασιλέων πρόσθετον ἐν τῇ φζ' διὰ περὶπεμπτικοῦ σημείου.

Βιβλίον βον κεφάλαιον δον τίτλος ςος.

«Αἱ μεταγενέστεραι διατάξεις ἰσχυρότεραι τῶν πρὸ αὐτῶν εἰσιν .

Ἰουστινιανοῦ Ἑκκλησιαστικῶν τίτλων κεφάλαιον ριζ'.

«Φυλαττέσθω ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς σεπτοῖς οἴκοις τὰ τε οἰκεία
δ προνόμια καὶ τὰ κατὰ [καιροῦς] διαφόρους αὐτοῖς ἐκ βασιλέως φιλο-
τιμηθέντα».

Τοῦ αὐτοῦ.

«Φυλαττέσθω τῷ θρόνῳ Ἀφρικῆς τὸ ἀρχιερατικὸν δίκαιον καὶ τὸ
δοθὲν αὐτῇ προνόμιον».

10 Ἀνάγνωθι τὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου θέσπισμα περὶ τῶν προ-
νομίων τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Καὶ τὰ μὲν πολλὰ παρεῖσθω μετὰ πολλὰ
δὲ φησὶν· «Ὡσπερ τὴν ἡμετέραν ἐπὶ γῆς βασιλικὴν ἐξουσίαν, οὕτω
καὶ τὴν ἐκείνου ἱεράν καὶ ἁγίαν ἐκκλησίαν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐψηφισά-
μεθα τιμᾶν μετ' αἰδοῦς καὶ τὴν ἱερωτάτην καθέδραν τοῦ μακαρίου
15 Πέτρου μᾶλλον ἢ τὴν ἡμετέραν βασιλείαν καὶ τὸν ἐπίγειον θρόνον
ἐνδόξως ὑπερυψῶσαι, ἀποδιδόντες αὐτῇ ἐξουσίαν καὶ δόξης ἀξίαν.
ἀκμὴν τε καὶ δραστηριότητα καὶ τιμὴν βασιλικὴν. Ἔτι τε ψηφίζομε-
νοι θεσπίζομεν ἀρχὴν ἔχειν ἐπὶ γε τοὺς ἐξαίρετους τέσσαρας θρόνους,
τὸν Ἀντιοχείας, τὸν Ἀλεξανδρείας, τὸν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν
20 Ἱεροσολύμων, ἔτι τε ἐπὶ πάσας τὰς ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ τοῦ θεοῦ
ἐκκλησίας καὶ τὸν κατὰ καιροῦς αὐτῆς τῆς ἱεράς καὶ ἁγίας Ῥωμαϊκῆς
ἐκκλησίας ὄντα ἀρχιερεῖα ὑψηλότερον εἶναι καὶ ἄρχοντα πάντων τῶν
ἱερέων τῶν ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ».

Τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ νόμος.

25 Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς Ἀταρβίῳ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Πᾶσαν ἀεὶ ποιούμενοι πρόνοιαν τῶν ἁγιωτάτων ἐκκλησιῶν εἰς
τιμὴν τε καὶ δόξαν τῆς ἁγίας ἀχράντου καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, ὅ· τῆς
σώζεσθαι ἡμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν κοινὴν πολιτείαν πεπιστεύκαμεν,
ἀκολουθοῦντες δὲ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περὶ τοῦ
30 ἀνεπιλήπτου ὀφείλειν χειροτονεῖσθαι τοὺς ἱερέας οἵτινες μάλιστα διὰ
τῶν οἰκείων εὐχῶν τὴν εὐμένειαν τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ τοῖς κοινοῖς
περιποιεῖν ἐτάχθησαν πράγμασι, διὰ τοῦ παρόντος νόμου θεσπίζομεν,
ἐσάκις ἂν ἐν οἰκδῆποτε πόλει ἱερατικὸν θρόνον σχολάσαι συμβαίη,

2. εἰσὶν 3—9. Ἰουστινιανοῦ - προνόμια πρόσθετα ἐν τῇ ἀνω φφ. διὰ παρα-
πεμπτικῶν σημείων 5. καιροῦς προσέθηκα. 7. τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ φφ.

12. δὲ φησὶν 17 (καὶ κατωτέρω). τὸ 18. δ 25. Ἐν τῇ φφ. Ἐκ

τῶν ὁμοίων 30. μάλιστα

ψήφισμα γίνεσθαι παρὰ τῶν οἰκούντων τὴν αὐτὴν πόλιν ἐπὶ τρισὶ τοῖς ἐπὶ ὀρθῇ πίστει καὶ βίῳ σεμνότητι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς μεμαρτυρημένοις, ὥστε τὸν ἐπιτηδειότατον εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προχειρίζεσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ.

5

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Μηνᾶ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τῆς τῶν ἀγριωτάτων ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐαγῶν μοναστηρίων προσοδυντες σεμνότητος, ἀπαγορευόμεν πᾶσι τοῖς οἰκοῦσι μοναστήρια συνδικαιτᾶσθαι γυναίξει μοναστρίαις ἢ πρόφασιν τινα ἐπινοεῖν τοῦ κοινωνίαν τινα πρὸς αὐτάς ἔχειν».

10

ἢ Τοῦ αὐτοῦ νόμος ἕτερος.

152

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τῶν ἱερῶν κανόνων μηδὲ τοῖς θεοφιλεστάτοις πρεσβυτέροις μηδὲ τοῖς εὐλαβεστάτοις διακόνοις ἢ ὑποδιακόναις γαμεῖν μετὰ τὴν τοιαύτην χειροτονίαν ἐπιέντων, ἀλλὰ μόνοις τοῖς εὐλαβεστάτοις ψάλταις καὶ ἀναγνώσταις τοῦτο συγχωρούντων, ὀρωμέν τινας» καὶ τὰ ἐξῆς.

15

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ.

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν νόμοις οἰόμεθα χρῆναι καὶ τοῦτον προσβεῖναι τὸν ἐξ ἀρετῆς, ἀλλ' οὐκ ἐκ χρόνων τὰς εὐαγεῖς ἡγουμενείας παρέχοντα, ὥστε ἐπὶ τῶν εὐαγῶν μοναστηρίων ἢ ἀσκητηρίων μὴ πάντως, τελευτῶντος τοῦ ἡγουμένου ἢ τῆς ἡγουμένης, τὸν ἐφεξῆς ἢ τὴν δευτέραν γενέσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς.

20

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰωάννῃ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Θεσπίζομεν μηδένα εἰς ἐπισκοπὴν προχειρίζεσθαι πλὴν εἰ μὴ, τὰ τε ἄλλα χρηστός καὶ ἀγαθός εἴη καὶ μήτε γυναικί συνοικεῖται μήτε παιδῶν εἴη πατήρ» καὶ τὰ ἐξῆς.

25

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ : Τῷ αὐτῷ Ἰωάννῃ.

«Θεσπίζομεν μηδένα παντελῶς μήτε βουλευτὴν μήτε ταξεώτην ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον τοῦ λοιποῦ γίνεσθαι, οὐδὲν ἐφαπτομένου τοῦδε τοῦ νόμου τῶν τοιαύτης ἱερωσύνης πρότερον ἡξιωμένων» καὶ τὰ ἐξῆς.

30

Τοῦ αὐτοῦ Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ.

«Θεσπίζομεν μηδένα τῶν εὐλαβεστάτων κληρικῶν εἴτε παρὰ τινος συγκληρικοῦ εἴτε παρὰ τῶν καλουμένων λαϊκῶν τινος εὐθὺς καὶ

35

11. Τοῦ αὐτοῦ νόμος ἕτερος ἐν τῇ 13 (δὲς), μηδὲ 15. ὀρωμέν τινας

16. Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ 23 καὶ 25. αἴτιος

Ε. Γ. ΔΕΛΤΑΣ Κ. Ε. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἐκ πρώτης ἐν αἰτιάσει γίνεσθαι παρὰ τοῖς μακαριωτάτοις πατριάρχαις διοικήσεως ἐκάστης καὶ τὰς ἐξῆς.

Καὶ ἕτεροι τούτοις πλείστοι παραπλήσιοι :

Ἔτερος περὶ τοῦ πῶς δεῖ βιοῦν τοὺς μοναχοὺς.

Τοῦ αὐτοῦ Διάταξις ἐκκλησιῶν.

Παράγνωθι καὶ τοὺς κανόνας

Κανὼν τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου 1^{ης}.

Τὰς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἀγροικικὰς παροικίας ἢ ἐγγχωρίους μένειν ἀπαρσαλεύτους παρὰ τοῖς κατέχουσιν αὐτὰς ἐπισκόποις, καὶ μάλιστα εἰ τριακονταετὴ χρόνῳ ταύτας ἀδιάστως κατέχοντες ὠκονόμησαν. Εἰ δὲ ἐντὸς τῶν τριάκοντα ἐτῶν ἐγένετό τις ἢ γένηται περὶ αὐτῶν ἀμφισβήτησις, ἐξεῖναι τοῖς λέγουσιν ἠδικηθῆναι περὶ τούτων κινεῖν παρὰ τῇ συνόδῳ τῆς ἐπαρχίας· εἰ δὲ τις ἀδικοῖτο παρὰ τοῦ ἰδίου μητροπολίτου, παρὰ τῷ ἐξάρχῳ τῆς διοικήσεως ἢ τῷ Κωνσταντινουπόλεως θρόνῳ δικαζέσθω, καθὼς προεῖρηται. Εἰ δὲ καὶ τις ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας ἐκαινίσθη πόλις ἢ αὐθις καινισθεῖη, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἢ τάξις ἀκολουθεῖτω».

Κανὼν 1^{ης} τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς 2^{ης} συνόδου.

«Τὸν ἐκ τῶν πατέρων τεθέντα κανόνα καὶ ἡμεῖς παραφυλάττομεν τὸν οὕτω διαγορευόντα· Εἰ τις ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας ἐκαινίσθη πόλις ἢ αὐθις καινισθεῖη, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ ἢ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τάξις ἀκολουθεῖτω».

Ἀνάγνωθι καὶ ἐκ τῶν ὁμοίων.

Τῆς αὐτῆς 2^{ης} συνόδου 3^{ης}.

«Τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συλλειτουργοῦ Ἰωάννου τοῦ τῆς Κυπρίων νήσου προέδρου ἅμα τῷ οἰκείῳ λαῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν διὰ τε τὰς βαρβαρικὰς ἐφόδους διὰ τε τὸ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερωθῆναι δουλείας καὶ καθαρῶς τοῖς σκήπτροις τοῦ χριστιανικωτάτου κράτους ὑποταγῆναι τῆς εἰρημένης μεταναστάντος νήσου, προνοία τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ μόχθῳ τοῦ φιλοχρίστου || καὶ εὐσεβοῦς ἡμῶν βασιλέως συνορῶμεν, ὥστε ἀκαινοτόμητα φυλαχθῆναι τὰ παρὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον συνελθόντων θεοφόρων πατέρων τῷ θρόνῳ τοῦ προγεγραμμένου ἀνδρὸς παρασχεθέντα προνόμια, ὥστε τὴν νέαν Ἰουστινιανούπολιν τὸ δίκαιον ἔχειν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν ἐπ'»

8. ἐπαρχίας 30. Τοῦ μεταναστάντος προηγείται ἡνωμένον εἰ ἀνωρθωμένον εἰς ἢ 31. ταπρότερον

αὐτῇ καθιστάμενον θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον πάντων προεδρεύει τῆς Ἑλλησποντίας ἐπαρχίας καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν. Ἐὰν γὰρ ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ εἴη, καὶ οἱ θεοφόροι ἡμῶν πατέρες παραφυλάττεσθαι διεγνώκασιν, τοῦ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπισκόπου ὑποκειμένου τῷ προέδρῳ τῆς Ἰουστι- νιανουπόλεως μμήσει τῶν λοιπῶν ἀπάντων ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὸν λεχθέντα θεοφιλέστατον πρόεδρον Ἰωάννην, ὑφ' οὗ χρείας καλούσης, καὶ ὁ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπίσκοπος χειροτονηθήσεται .

Κανὼν κη^{ος} τῆς δης συνόδου.

« Πανταχοῦ τοῖς τῶν ἁγίων πατέρων ὄροις ἐπόμενοι καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα κανόνα τῶν ἑκατὸν πενήκοντα θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων γνωρίζοντες, τὰ αὐτὰ καὶ ἡμεῖς ψηφίζομεν περὶ τῶν πρεσβείων τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης. Καὶ γὰρ τῷ θρόνῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διὰ τὸ βασιλεύειν τὴν πόλιν ἐκείνην αἱ πατέρες εὐλότως ἀποδεδώκασιν τὰ ἴσα πρεσβεῖα [τῆ] τῆς νέας Ῥώμης ἁγιωτάτῳ θρόνῳ, εὐλόγως κρίναντες τὴν βασιλείαν καὶ συγκλήτην τιμηθεῖσαν πόλιν καὶ τῶν ἴσων ἀπολαύουσιν πρεσβείων τῆ πρεσβυτέρα βασιλίδι Ῥώμῃ καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δευτέραν μετ' ἐκείνην ὑπάρχουσαν, καὶ ὥστε τοὺς τῆς Ποντικῆς καὶ Ἀσιανῆς καὶ τῆς Θρακικῆς διοικήσεως μητροπολίτας μόνους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐν τοῖς βαρβάροις ἐπισκόπους τῶν προειρημένων διοικήσεων χειροτονεῖσθαι ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἁγιωτάτου θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδὴ ἐκάστου μητροπολίτου τῶν προειρημένων διοικήσεων μετὰ τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπων χειροτονοῦντος τοὺς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπους, καθὼς τοῖς θείοις κανόσι διηγόρευται. Χειροτονεῖσθαι δὲ, καθὼς εἶρηται, τοὺς μητροπολίτας τῶν εἰρημένων διοικήσεων παρὰ τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου, ψηφισμάτων συμφώνων κατὰ τὸ ἔθος γινομένων καὶ ἐπ' αὐτὸν ἀναφερομένων ».

Κανὼν λς^{ος} τῆς ςης συνόδου.

« Ἀνανεούμενοι τὰ παρὰ τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ ταύτῃ καὶ βασιλίδι πόλει συνελθόντων καὶ τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα τῶν ἐν Χαλκηδόνι συναθροισθέντων νομοθετηθέντα, ὀρίζομεν, ὥστε τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης θρόνου καὶ ἐν τοῖς ἐκ-

κλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνον μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' ἐκείνον ὑπάρχοντα, μεθ' ὃν ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως ἀριθμείσθω θρόνος, εἶτα ὁ τῆς Ἀντιοχείας».

φ. 133^α

¶ Οὐκ αὐτὰ τοίνυν μόνον, ἀλλὰ καὶ μυρία ἕτερα εὔροι τις ἂν παραπλήσια τούτοις. Καὶ τί λέγω νόμους καὶ κανόνας; Αὐτὰ δὴ τὰ φαινόμενα πάντα ἐπισκοπῶν, μητροπόλεων, πατριαρχείων, μοναστηρίων, ἐκκλησιῶν, πτωχοτροφείων, ὀρφανοτροφείων, ξενῶνων καὶ πάντων οὐ βασιλέων νόμοις καὶ διατάξεσι καὶ χρυσοβούλλοις ἐκυρώθησαν, καὶ ἀεὶ τὰ ἀμετάπτωτον καὶ ἀπαρασάλευτον ἔχουσιν; Οὐ πάνθ' ὁ μακρὸς χρόνος κεκυρωμένα δείκνυσι καὶ βέβαια; Οὐ πρὸ τῶν ἄλλων μᾶλλον τούτοις καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ χρησθε; Διὰ τί δ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ καὶ μόνω; Μᾶλλον δὲ τί μέχρι τοῦ νῦν κατὰ πάντας ἐκείνους τοὺς ἀναριθμήτους σχεδὸν χρώμενοι τούτοις κάπ' ἐμοὶ νῦν τί τούτοις ἑτέρως χρησθε; Οὐ μὴν ἀλλὰ πᾶσιν ἐκείνοις τοῖς εἰρημένοις ἄνωθεν ὀλίγα ἐπιθείς, καταπαύσω τὸν λόγον. Εἰ βασανίσαντες καὶ συνεπισκεψάμενοι καλῶς, μακαριωτάτη μοι κορυφή καὶ θεία καὶ ἱερὰ σύνοδος, μετὰ τῆς προσηκούσης εὐνοίας καὶ ἀγάπης πνευματικῆς τὴν μακρὰν καὶ πολυχρόνιον ἐκείνην νομὴν, τὰ χρυσοβούλλα, τὰ σιγίλλια, τοὺς νόμους, τοὺς κανόνας, τὰ καὶ παρ' ὑμῖν οὕτως ὡς ἐπ' ἐμοὶ ἔχοντα, τὸ τοῦ σιγίλλου ἐκείνου ἄπρακτόν τε καὶ ἀνενέργητον οὐκ αὐτῶν ὧν ἀποστερεῖτέ με νῦν μόνον παρὰ πάντα λόγον δικαίου, ἀλλὰ καὶ παρ' ὅσ' ἀδικούμενος τυγχάνω, δικαιώσετε καὶ ταῦτ' ἀπολαβεῖν με καὶ κατέχειν βέβαια καὶ ἀπαρασάλευτα; Καὶ οὐδὲ πολλῶν ὑμῖν ἔτι λόγων πρὸς ταῦτα δεήσει, καὶ μάλιστα, εἰ πρὸ πάντων ἐνθυμηθεῖητε, ὅθ' ὑφ' ἑνὸς ἀρχιερέως σύνοδος οὐ γίνεται. Ἡ γὰρ σύνοδος πολλῶν καὶ οὐ δεῖ τούτῳ καὶ ὑμᾶς ἐπομένους τῇ τινῶν παρακρούσει τοιαῦτα ψηφισασθαι. Ὅπως δ' ὑφ' ἑνὸς λέγω, ἀκούοιτ' ἄν. Κατ' ἀρχὰς καὶ ἐν τῇ προουμίῳ τοῦ σιγίλλου φησὶν, ὅτι «Συνεδριαζόντων τῇ ἀγιωτάτῳ ἐκείνῳ πατριάρχῃ κυρῷ Ἀντωνίῳ ἀρχιερέων τοῦ Κυζίκου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, τοῦ Οὐγγροβλαχίας καὶ τοῦ Ἀτταλείας, κενήνηκεν ὁ τότε Κορίνθου τὸν λόγον» καὶ τὰ ἐξῆς. Εἶτα «Κελεύσει τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἐν τῇ τέλει καθ' ὑπέγραψάν φησι τοῦ γράμματος». Καὶ τῶν μὲν συνεδριαζόντων καὶ κριτῶν τυγχανόντων ἕτερος Κυζίκου καὶ ὁ Σεβερίνου ὑπογράψαι οὐκ

ἡ-β. αὐτὰ—πάντα πρόσθετα ἄνωθεν

7. ξενῶνων ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ

ῥα; Γρ. νοσοκομείων διαγεγραμμένα

πάντα μετὰ τὸ οὐ

11. διατέ

12-13. ἀναριθμήτους

27. κατασχῶς

32-33. καθ' ὑπέγραψαν φησι

Ε. Δ. ΤΟΥΤΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἠθέλησαν, ὁ δὲ ὡς οὐκ ὄντων συμφήφων. Ἡ γὰρ ἂν, εἰ συνευδόκουν, πρὸ πάντων μᾶλλον καθυπέγραφον ἂντι τούτων δὲ ὑπέγραψαν ἕτεροι, ὅτε Οὐγγροβλαχίας καὶ τινὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων οἱ μὴτε συνεδριάσαντες μὴτε συνδικάσαντες ἐκείνοις τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὡςπερ τὸ σιγγιλιον ἐκεῖνο παρίστησι. Πῶς ἂν οὖν εἶεν οἱ μὴ δικάσαντες δικασταὶ καὶ οἱ μὴ συμφηφίσαντες μὴδ' ἐπικυρώσαντες κυρωταὶ καὶ βραβευταὶ; Καὶ τοίνυν, ἐκδηθέντων ἐκείνων, ἐναπολείπονται τέσσαρες, ὧν ἀντικρινόμενος καὶ ἀντιδικῶν ὁ τότε ὢν Μονεμβασίας πῶς αὐτὸς δικαστής; Οὐ γὰρ ἐγγχωρεῖ τὸν αὐτὸν καὶ δικαζόμενον καὶ δικαστὴν κατ' αὐτὴν εἶναι τὴν ὑπόθεσιν, τῶν νόμων ἀπαγορευόντων τὸ τοιοῦτον. Ἄλλ' οὐδ' αἰρετός, δι' οὐ δὴ καὶ εἶπειν τι τάχ' ἂν ἔχοι τις. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτό γ' ἐνταῦθα χώραν ἔχει τίνα. Καὶ λοιπὸν εἰσι τρεῖς οἷς ἀντιθεῖς τοὺς ἀντιψηφισαμένους δύο, τὸν Κυζίκου καὶ τὸν Σεβερίνου, εὐρήσεις ἕνα καὶ μόνον περιττόν. Τῶν γὰρ ἄλλων ὑπογραψάντων, ὁ δὲ ὅτι οὐ συνήνουν ἐκείνοις οἷς οὐ συνευπέγραφον. Εἰ γὰρ συνήνουν, καὶ ὑπέγραφον ἂν ἄλλως θ' ὅτι, εἰ οἱ μὴ δικάσαντες ὑπέγραφον, ἔξω τοῦτο παντὸς νομίμου καὶ δικαίου, πολλῶ γε μᾶλλον οἱ δικάσαντες ἥ ἀναγκάζοντ' ἂν, ὅπερ καὶ νόμιμον καὶ δίκαιον. Ἄλλὰ ὁ δὲ ὡς οὐκ ἤρεσκοντο οἷς οὐχ ὑπέγραφον. Καὶ τριῶν τοιγαροῦν ὄντων μόνων τῶν ὑπογραψάντων κατὰ λόγον ὄντων κριτηρίου φαινομένων, δύο δὲ τῶν ἀντιψηφισαμένων καὶ μὴ καθυπογραψάντων, μιᾶ μόνῃ ψήφῳ τοὺς ἄλλους ὑπερβαινόντων, ποῦ ποτ' εὐλόγον σύνοδον ὄλως ἐκεῖνον ἔρειν τίνα, μὴδὲ τοῦνομα παρέχον ἐκείνῳ λέγεσθαι καὶ ὑφ' ἐνός τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα γενέσθαι καὶ τούτῳ ὑμᾶς ἐπακολουθήσαι τοῖς τινῶν ἀπατηλοῖς καὶ ὑποβολιμαίοις λόγοις, οἱ καὶ μὴδ' ἀναπνεῖν ἡμᾶς μὴδὲ ζῆν ὄλως παντὸς ὡστ' ἂν πρίαιντο. Ἄλλὰ μὴν εἰ καὶ τοῦτο ἔρει τις, ὡς οὐκ ἔθιμον πατριάρχου ὑπογράφαντος ἑτέρους ὑπογράφειν, καὶ τοῦτο μὲν ἴσως οὐ πάνυ τοι ὁ δὲ ὡς, ἀλλ' αὐτῷ γε τούτῳ μᾶλλον ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. Τὸ γὰρ μὴ τυγχάναν ἐξ ἔθους τινός καὶ εὐλόγου, πρῶτον μὲν κατ' αὐτὸ τοῦτο ἐναντία πεποιηκῶς φανεῖται ἔπειθ' ὅπερ ἐκεῖνος συνεστήσατο, πῶς αὐτὸ πάλιν ἀνατρέψαι πειραθείη ἂν ὁ μὴδ' ἐν ἄλλῃ τινὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τοῦτο

1. Ἄντι τοῦ ὄντων συμφήφων γραπτέον ὄντες σύμφηφοι; 2. ἐκείνοις ἂν

τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ᾧα: αστικῶν ἀρχόντων κρινόμενος διαγεγραμμένῳ καὶ λέξεις τοῦ ἐνός

7. λοιπὸν 8. Μετὰ τὸ ἀντι-
11. τῷ 12. λοιπὸν εἰσι

16. ὑπέγραψαν 25. τίνα 32. μὴδ'

ποιεῖν κωλυόμενος τοῖς νόμοις, οὐχ ὅτι ὄη ταύτη γε μάλλον; Ἐγὼ μὲν οὖν πάντα ταῦτ' εἰρηκῶς καὶ ὡς ἐχρῆν ἰκανῶς ἀποδείξας, δέομαι ὑμῶν, δέομαι τοῦθ' ὑμᾶς διαπράξασθαι, ὅπερ οὐχ ἦττον ὑμῖν ἢ ἐμοὶ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς κανόσι καὶ τῷ δικαίῳ λυσιτελεῖ, καὶ πρὸ πάντων μάλιστα τῇ θειοτάτῃ βασιλείᾳ καὶ τῇ τιμῇ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑμῶν δὲ ὅπερ ἂν ἕκαστος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ δικαίων προσήκον ἢ δίκαιον ἀξιῶσει γενέσθαι παρ' ἑτέρων, τοῦθ' ὑμᾶς καὶ ὑπὲρ τῶν ἐμῶν καὶ πράξαι καὶ ψηφίσασθαι.

δὴ αἰσθαι
 3. καταπράξαι ἢ μάλιστα : ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ᾄδῃ : τῇ θειοτάτῃ βασιλείᾳ καὶ τῇ μετὰ τῆς λέξεως κείμενον ἄνωθεν. 7. ἀξιῶσει—ἑτέρων πρόσθετα ἐν τῷ κειμένῳ καὶ μέχρι τῆς φασ. ἄνωθεν